

Birleşmiş Milletler Genel Kurulu

Yetmiş dokuzuncu oturum

Geçici gündemin 71(c) maddesi*

İnsan Haklarının geliştirilmesi ve korunması: İnsan hakları durumu ile özel raportör ve temsilcilerin raporları

1967'den bu yana işgal altında bulunan Filistin topraklarındaki insan hakları durumu **

Genel Sekreterin Notu

Genel Sekreter, İnsan Hakları Konseyi'nin 5/1 sayılı kararı uyarınca, 1967'den bu yana işgal altındaki Filistin topraklarında insan haklarının durumuna ilişkin Özel Raportör Francesca Albanese'nin raporunu Genel Kurul'a iletmekten onur duymaktadır.

*A/79/150

**Mevcut rapor, en güncel bilgileri yansıtabilmesi amacıyla nihai tarihten sonra sunulmuştur.

1967'den bu yana işgal altında bulunan Filistin topraklarındaki insan hakları durumuna ilişkin Özel Raportör Francesca Albanese'nin raporu

Sömürgeci İmha [Yöntemi] Olarak Soykırım

Özet

Mevcut raporda; 1967'den bu yana işgal altındaki Filistin topraklarındaki insan haklarının durumuna ilişkin Özel Raportör Francesca Albanese, işgal altındaki Filistin topraklarında yaşanan dehşetleri incelemektedir. Gazze'nin toptan imhası hız kesmeden devam ederken, bölgedeki diğer topraklar da bundan kurtulamamıştır. İsrail'in 7 Ekim'den sonra Filistinlilere karşı başlattığı şiddet, yalnızca kendi içinde gerçekleşen bir şiddet değil aksine Filistinlilerin uzun vadeli, kasıtlı, sistematik ve devlet tarafından organize edilen zorla yerinden edilme ve yer değiştirmelerinin bir parçasıdır. Bu gidişat, Filistin halkının Filistin'deki varlığına telafisi mümkün olmayan zararlar verme riski taşımaktadır. Üye Devletler, insanlık tarihini daha da derinden etkileyecek yeni vahşetleri önlemek için derhal müdahale etmelidirler.

I. Giriş

1. 1967'den bu yana işgal altında olan Filistin topraklarındaki insan hakları durumuyla ilgili Özel Raportör Fancesca Albanese, Mart 2024'te, İsrail'in Gazze'de soykırım suçu işlediğine inanmak için makul gerekçeler olduğu sonucuna varmıştır.¹ Özel Raportör mevcut raporda, 7 Ekim 2023 sonrasındaki Gazze'ye yönelik şiddetin Doğu Kudüs de dâhil olmak üzere Batı Şeria'ya yayılmasına dair analizini genişletmektedir. Özel Raportör; durumu, Filistin'deki Filistin varlığını ortadan kaldırmayı amaçlayan onlarca yıllık toprak genişlemesi ve etnik temizlik sürecinin bir parçası olarak bağlamsallaştırarak soykırım kastına odaklanmaktadır. Soykırımın, İsrail'in Filistin topraklarını tamamen sömürgeleştirme ve mümkün olduğunca çok sayıda Filistinliyi ortadan kaldırma amacının ayrılmaz ve araçsal bir parçası olarak görülmesi gerektiğini öne sürmektedir.
2. Mevcut rapor; hukuki araştırma ve analizlere, Ürdün ve Mısır'daki mağdurlar da dâhil olmak üzere tanıklarla yapılan görüşmelere, açık kaynak bilgileri ile uzmanlar ve sivil toplum kuruluşlarından alınan verilere dayanmaktadır. İşgal altındaki Filistin topraklarına hâlâ erişim izni alamayan Özel Raportör, İsrail'in yasadışı olarak işgal ettiği bölgedeki bilgi toplama mekanizmalarını engelleme yetkisine sahip olmadığını vurgulamaktadır. Birleşmiş Milletler mekanizmalarına ve Uluslararası Ceza Mahkemesi (UCM) soruşturmacılarına erişimin ısrarla engellenmesi, Uluslararası Adalet Divanı'nın (UAD) İsrail'in uluslararası soruşturmacıların Gazze'ye girmesine izin vermesi ve delillerin korunmasını sağlamak için önlemler alması yönündeki kararı adaletin engellenmesi anlamına gelebilmektedir.²
3. İsrail'in Filistinlilere yönelik devam eden saldırısının ölçeği ve niteliği bölgelere göre farklılık gösterse de, İsrail'in tüm Filistin topraklarını ele geçirme amacına yönelik olarak Filistin halkının tamamına yönelik yıkım eylemlerinin bütünlüğü açıkça tanımlanabilmektedir. Gruba yönelik şiddet biçimleri bir bütün olarak, işgal altındaki Filistin topraklarının tamamında soykırımın durdurulması, önlenmesi ve cezalandırılması için Soykırım Suçunun Önlenmesi ve Cezalandırılması Sözleşmesi'nin (Soykırım Sözleşmesi) uygulanmasını gerektirmektedir.

II. Hukuki çerçeve ve gelişmeler

4. Mevcut raporda Özel Raportör; uluslararası insancıl hukuk, uluslararası insan hakları hukuku, uluslararası ceza hukuku ve uluslararası örf ve adet hukuku, özellikle Soykırım Sözleşmesi ve Apartheid Suçunun Önlenmesi ve Cezalandırılmasına Dair Uluslararası Sözleşme olmak üzere önceki raporlarda³ ele alınan yasal çerçeveye ve ilgili yasal gelişmeler ile içtihatlarla dayanmaktadır.
5. Raporda iki önemli hukuki gelişmeye yer verilmiştir. İlk olarak UAD, Temmuz 2024'teki İstişari Görüşü'nde, İsrail'in 1967'den bu yana işgal altındaki tüm Filistin topraklarındaki varlığının, kolonileşme rejimi⁴ de dâhil olmak üzere, hukuka aykırı⁵ ve ilhak amaçlı⁶

¹ [A/HRC/55/73](#), para. 7.

² *Soykırım Suçunun Önlenmesi ve Cezalandırılması Sözleşmesinin Gazze Şeridi'nde Uygulanması (Güney Afrika v. İsrail)*, Karar, 26 Ocak 2024, UAD Raporları 2024, para. 86 (5); ve *Soykırım Suçunun Önlenmesi ve Cezalandırılması Sözleşmesinin Gazze Şeridi'nde Uygulanması (Güney Afrika v. İsrail)*, 28 Mart 2024 tarihli Kararın Değiştirilmesi Talebi, Karar, 24 Mayıs 2024, UAD Raporları 2024, para. 57 (2) (c).

³ [A/HRC/53/59](#), para. 14–25; [A/HRC/55/73](#), para. 15–20; [A/HRC/49/87](#), para. 19–34.

⁴ Fransızca “koloniler” terimi kolonizasyon sürecini İngilizce’de yaygın olarak kullanılan “yerleşimler” teriminden daha iyi yansıtmaktadır, bkz. *İsrail'in Doğu Kudüs de dâhil olmak üzere İşgal Altındaki Filistin*

olduğunu ifade etmiştir. Mahkeme; İsrail'in ilhakının kalıcı olarak tasarlandığını, "bölgede geri döndürülemez etkiler"⁷ yaratarak "İşgal Altındaki Filistin Toprakları'ndaki Filistin halkının bütünlüğünü zayıflatma"⁸ ve "işgal altındaki bir bölge üzerinde egemenlik elde etme"⁹ amacını taşıdığını belirtmiştir.

6. Mahkeme; zorla toprak kazanımını,¹⁰ ırksal ayrımcılığı ve apartheid¹¹ yasaklayan normların, Filistin halkının kendi kaderini tayin hakkını koruyan zorunlu normların ihlal edildiğini kabul ederek¹² işgalin, adı konulmasa da her anlamıyla bir saldırı eylemi niteliğinde olduğunu ve bunun kısmen yerleşimci-sömürgeci doğasından kaynaklandığını belirtmiştir.¹³ Mahkeme; işgalin hızla sona erdirilmesi, kolonilerin dağıtılması ve tahliye edilmesi, Filistinli mağdurlara tam tazminat sağlanması ve 1967'den bu yana yerinden edilmiş Filistinlilerin geri dönüşlerine izin verilmesi zorunluluğunu vurgulamıştır.¹⁴
7. Mahkeme, *Duvar Görüşü*'nü¹⁵ genişleterek İsrail'in "güvenlik endişelerinin" işgali haklı çıkardığı yönündeki savunmalarını reddetmiştir.¹⁶ İşgalin yasadışı ilan edilmesi, iddia edilen meşru müdafaa savunmalarını geçersiz kılmaktadır; öyle ki İsrail için yasal olan tek çözüm, koşulsuz olarak tüm bölgeden geri çekilmesidir.
8. İkinci olarak, Güney Afrika v. İsrail davasında Mahkeme, soykırım eylemlerini önlemek ve/veya durdurmak için geçici tedbirler uygulanmasına karar vermiştir.¹⁷ Ocak 2024'te, Soykırım Sözleşmesi uyarınca Gazze'deki Filistinlilerin haklarına yönelik "gerçek ve yakın gelecekte telafisi mümkün olmayan bir zarar riski"nin varlığını kabul ettikten sonra Mahkeme, İsrail'e Sözleşme'de ana hatlarıyla belirtilen "tüm eylemlerin işlenmesini önleme" talimatını vermiştir.¹⁸ Mahkeme, Mart ayında kötüleşen insani krize dikkat çekmiş¹⁹ ve Mayıs ayında Refah'ta "olağanüstü derecede ciddi" bir risk olduğunu kabul

Topraklarındaki Politika ve Uygulamalarından Kaynaklanan Hukuki Sonuçlar, İstisari Mütalaa, 19 Temmuz 2024, UAD Raporları 2024, para. 111.

⁵ *İsrail'in Doğu Kudüs de dâhil olmak üzere İşgal Altındaki Filistin Topraklarındaki Politika ve Uygulamalarından Kaynaklanan Hukuki Sonuçlar, İstisari Mütalaa, 19 Temmuz 2024, UAD Raporları 2024, para. 155 ve 261-264.*

⁶ A.g.e., para. 173, 179 ve 252.

⁷ A.g.e., para. 173.

⁸ A.g.e., para. 239.

⁹ A.g.e., para. 179.

¹⁰ A.g.e., para. 179, 254, 261-263; BM Şartı, madde 2 (4).

¹¹ *İsrail'in Doğu Kudüs de dâhil olmak üzere İşgal Altındaki Filistin Topraklarındaki Politika ve Uygulamalarından Kaynaklanan Hukuki Sonuçlar, İstisari Mütalaa, 19 Temmuz 2024, UAD Raporları 2024, para. 223-229.*

¹² A.g.e., para. 237-245, 256-257, 261-262.

¹³ A.g.e., para. 155,167-169. Ayrıca bkz. *19 Temmuz 2024 tarihli İstisari Mütalaa, Yargıç Xue'nin Beyanı, para. 4; Yargıç Yusuf'un Muhalefet Şerhi, para. 2-4 ve 12; Yargıç Cleveland'ın Muhalefet Şerhi, para. 33.*

¹⁴ *İsrail'in Doğu Kudüs de dâhil olmak üzere İşgal Altındaki Filistin Topraklarındaki Politika ve Uygulamalarından Kaynaklanan Hukuki Sonuçlar, İstisari Mütalaa, 19 Temmuz 2024, UAD Raporları 2024, para. 267-271 ve 285 (4)-285 (6).*

¹⁵ *İşgal Altındaki Filistin Topraklarında Duvar İnşa Edilmesinin Hukuki Sonuçları, İstisari Mütalaa, 9 Temmuz 2004, UAD Raporları 2004, s. 136, para. 139.*

¹⁶ *İsrail'in Doğu Kudüs de dâhil olmak üzere İşgal Altındaki Filistin Topraklarındaki Politika ve Uygulamalarından Kaynaklanan Hukuki Sonuçlar, İstisari Mütalaa, 19 Temmuz 2024, UAD Raporları 2024, para. 205, 254 ve 263.*

¹⁷ Sekiz devlet müdahil olmuştur; bkz. www.icj-cij.org/case/192/intervention.

¹⁸ *Soykırım Suçunun Önlenmesi ve Cezalandırılması Sözleşmesinin Gazze Şeridi'nde Uygulanması (Güney Afrika v. İsrail), Karar, 26 Ocak 2024, UAD Raporları 2024, para. 86 (1).*

¹⁹ *Soykırım Suçunun Önlenmesi ve Cezalandırılması Sözleşmesinin Gazze Şeridi'nde Uygulanması (Güney Afrika v. İsrail), Karar, 28 Mart 2024, UAD Raporları 2024, para. 21-22.*

ederek İsrail'e "askeri saldırısını derhal durdurma" talimatı vermiştir.²⁰ Buna rağmen, İsrail ve diğer birçok devlet bu emirleri göz ardı etmeye devam etmekte,²¹ İsrail'e silah sevkiyatı sürmektedir.²²

III. "Amaca ulaşmak için bir araç" olarak soykırım

9. 14 Ekim 2023'te İsrail 1,1 milyon Filistinliye Gazze'nin kuzeyinden güneye doğru 24 saat içinde hareket etmelerini emrettikten sonra – "tarihin en hızlı kitlesel yerinden edilmelerinden biri"²³ – Özel Raportör, kasıtlı bir kitlesel etnik temizlik riski konusunda uyarıda bulunmuştur.²⁴ Bu öngörü isabetli çıkmıştır. Şu anda Gazze'deki Filistinlilerin en az yüzde 90'ı – çoğu ondan fazla kez²⁵ – İsraili yetkililer ve diğerleri tarafından Filistinlilerin bölgeyi terk etmesi, İsraililerin ise Gazze'ye "geri dönmesi" ve 2005'te dağıtılan kolonileri yeniden inşa etmesi yönündeki çağrılarında zorla yerinden edilmiştir.²⁶
10. Bu arada, şiddet Gazze'nin ötesine yayılmış ve İsrail güçleri ile şiddet yanlısı yerleşimciler, Doğu Kudüs dâhil olmak üzere Batı Şeria'da etnik temizlik ve apartheid uygulamalarını artırmışlardır.²⁷
11. Üst düzey İsraili yetkililer, bakanlar ve dini liderler; Filistinlilerin yok edilmesi ve topraklarından atılmaları sürecini teşvik etmeye devam etmekte, sivillere karşı kabul edilebilir şiddet için yeni sınırlar koymaktadırlar. 1948'ten beri devam eden Nakba (Büyük Felaket), kasıtlı olarak hızlandırılmıştır.²⁸
12. Aşağıdaki bölümlerde Özel Raportör, işgal altındaki Filistin topraklarının tamamını veya bir kısmını etnik olarak temizlemek amacıyla soykırım eylemlerini uygulama kastını kanıtlayan davranış kalıplarını vurgulayarak, sahadaki kritik gelişmeleri incelemektedir.

²⁰ *Soykırım Suçunun Önlenmesi ve Cezalandırılması Sözleşmesinin Gazze Şeridi'nde Uygulanması (Güney Afrika v. İsrail)*, 28 Mart 2024 tarihli Kararın Değiştirilmesi Talebi, Karar, 24 Mayıs 2024, UAD Raporları 2024, para. 29 ve 57 (2) (a).

²¹ Bkz. www.ohchr.org/en/statements/2024/09/un-experts-warn-international-order-knives-edge-george-states-comply-icj-advisory; www.ohchr.org/en/press-releases/2024/06/states-and-companies-must-end-arms-transfers-israel-immediately-or-risk.

²² *İşgal Altındaki Filistin Topraklarına İlişkin Bazı Uluslararası Yükümlülüklerin İhlal Edildiği İddiası (Nikaragua v. Almanya)*, Karar, 30 Nisan 2024, UAD Raporları 2024, para. 22-24. Ayrıca *İsrail'in Doğu Kudüs de dâhil olmak üzere İşgal Altındaki Filistin Topraklarındaki Politika ve Uygulamalarından Kaynaklanan Hukuki Sonuçlar, İstisari Mütalaa*, 19 Temmuz 2024, UAD Raporları 2024, para. 285 (7).

²³ A/HRC/56/CRP.4, para. 94.

²⁴ Bkz. www.ohchr.org/en/press-releases/2023/10/un-expert-warns-new-instance-mass-ethnic-cleansing-palestinians-calls.

²⁵ Bkz. www.unrwa.org/resources/reports/unrwa-situation-report-121-situation-gaza-strip-and-westbank-including-east-jerusalem; www.unrwa.org/resources/reports/unrwa-situation-report125-situation-gaza-strip-and-west-bank-including-east-jerusalem.

²⁶ Bkz. www.timesofisrael.com/12-ministers-call-to-resettle-gaza-encourage-gazans-to-leave-at-joyful-conference; www.economist.com/middle-east-and-africa/2024/08/27/israels-settlers-are-winning-unprecedented-power-from-the-war-in-gaza; www.nbcnews.com/news/world/rightwing-israeli-ministers-join-thousands-event-calling-countrys-res-rcna135863; <https://edition.cnn.com/2024/03/20/middleeast/israel-gaza-settlers-daniella-weiss/index.html>; www.aa.com.tr/en/middle-east/israel-s-ben-gvir-demands-resettlement-of-gaza-voluntary-migration-of-palestinians/3252890;

Nicola Perugini, "Settler colonial inversions: Israel's 'disengagement' and the Gush Katif 'Museum of Expulsion' in Jerusalem, *Settler Colonial Studies*, Cilt: 9, Sayı: 1 (Şubat 2019), s. 44-45.

²⁷ Bkz. www.lemkininstitute.com/active-genocide-alert-1/israel-is-committing-genocide-across-palestine-active-genocide-alert-condemning-ongoing-violence-in-the-west-bank.

²⁸ İsraili Knesset Üyesi Ariel Kallner, X adresi için bkz. <https://x.com/ArielKallner/status/1710769363119141268>, çeviri için bkz. www.newarab.com/analysis/erase-gaza-how-genocidal-rhetoric-normalised-israel.

A. Gazze'deki soykırımı durdurma ve cezalandırmadaki başarısızlık

13. Özel Raportörün önceki raporundan ([A/78/545](#)) bu yana ve UAD müdahalelerine rağmen soykırım eylemleri artış göstermiştir. Neredeyse bir yıldır süren yakıp yıkma politikası, Gazze'nin planlı olarak yok edilmesine yol açmış olup bunun insani, fiziki ve çevresel zararı ölçülemez derecededir.²⁹
14. Mart 2024'ten bu yana İsrail 93'ten fazla katliamla 10.037 Filistinliyi öldürmüş ve 21.767 kişiyi yaralamış; güvenilir kaynaklardan gelen rakamlar eksik ve kayıpların büyüklüğünü olduğundan az göstermesine rağmen bildirilen toplam sayılar sırasıyla yaklaşık 42.000 ve 96.000'e ulaşmıştır.³⁰ Yardım dağıtım noktaları,³¹ çadırlar,³² hastaneler,³³ okullar³⁴ ve pazarlar³⁵ ayırım gözetmeksizin hava saldırıları ve keskin nişancı ateşiyle defalarca hedef alınmıştır. 700'den fazla bebek³⁶ dâhil en az 13.000 çocuk, çoğu baş ve göğsünden

²⁹ Bkz. www.reuters.com/world/middle-east/gazas-huge-reconstruction-challenge-key-facts-figures2024-09-11/; www.unep.org/news-and-stories/press-release/damage-gaza-causing-new-riskshuman-health-and-long-term-recovery.

³⁰ Bkz. https://gaza-projections.org/gaza_projections_report.pdf; [www.thelancet.com/journals/lancet/article/PIIS0140-6736\(24\)01169-3/fulltext](http://www.thelancet.com/journals/lancet/article/PIIS0140-6736(24)01169-3/fulltext).

³¹ Bkz. www.ochaopt.org/content/hostilities-gaza-strip-and-israel-flash-update-130; www.ochaopt.org/content/hostilities-gaza-strip-and-israel-flash-update-131; www.ochaopt.org/content/hostilities-gaza-strip-and-israel-flash-update-140; www.ochaopt.org/content/hostilities-gaza-strip-and-israel-flash-update-144; www.ochaopt.org/content/hostilities-gaza-strip-and-israel-flash-update-146; www.ochaopt.org/content/hostilities-gaza-strip-and-israel-flash-update-147; www.ochaopt.org/content/hostilities-gaza-strip-and-israel-flash-update-149; www.ochaopt.org/content/hostilities-gaza-strip-and-israel-flash-update-159; www.ochaopt.org/content/humanitarian-situation-update-180-gaza-strip-west-bank; www.ochaopt.org/content/humanitarian-situation-update-181-gaza-strip; <https://reliefweb.int/report/occupied-palestinian-territory/un-human-rights-office-opt-attackshumanitarian-aid-distribution-system-enar>.

³² Bkz. www.ochaopt.org/content/hostilities-gaza-strip-and-israel-flash-update-136; www.ochaopt.org/content/hostilities-gaza-strip-and-israel-flash-update-141; www.ochaopt.org/content/hostilities-gaza-strip-and-israel-flash-update-148; www.ochaopt.org/content/hostilities-gaza-strip-and-israel-flash-update-149; www.ochaopt.org/content/hostilities-gaza-strip-and-israel-flash-update-171; www.ochaopt.org/content/hostilities-gaza-strip-and-israel-flash-update-172; www.aljazeera.com/news/2024/5/28/at-least-21-killed-dozens-wounded-in-israeli-attacks-ongazas-rafah; www.ochaopt.org/content/humanitarian-situation-update-182-gaza-strip; www.ochaopt.org/content/humanitarian-situation-update-185-gaza-strip; www.ochaopt.org/content/humanitarian-situation-update-191-gaza-strip.

³³ Bkz. www.ochaopt.org/content/hostilities-gaza-strip-and-israel-flash-update-131; www.ochaopt.org/content/hostilities-gaza-strip-and-israel-flash-update-144; www.ochaopt.org/content/hostilities-gaza-strip-and-israel-flash-update-149; www.ochaopt.org/content/humanitarian-situation-update-184-gaza-strip; <https://airwars.org/civilian-casualties/ispt120524d-may-12-2024/>.

³⁴ Bkz. www.ochaopt.org/content/hostilities-gaza-strip-and-israel-flash-update-155; www.ochaopt.org/content/hostilities-gaza-strip-and-israel-flash-update-152; www.ochaopt.org/content/hostilities-gaza-strip-and-israel-flash-update-171; www.ochaopt.org/content/hostilities-gaza-strip-and-israel-flash-update-166; www.ochaopt.org/content/humanitarian-situation-update-184-gaza-strip; www.ochaopt.org/content/humanitarian-situation-update-193-gaza-strip; www.ochaopt.org/content/humanitarian-situation-update-200-gaza-strip; www.ochaopt.org/content/humanitarian-situation-update-199-gaza-strip.

³⁵ Bkz. www.ochaopt.org/content/humanitarian-situation-update-193-gaza-strip.

³⁶ Bkz. www.972mag.com/palestinian-infants-killed-gaza-2024/.

vurularak öldürülmüştür.³⁷ Yaklaşık 22.500 Filistinli kalıcı şekilde sakat bırakılmıştır.³⁸ Mayıs ayı itibarıyla 4.000'i çocuk³⁹ olmak üzere 10.000'den fazla kişinin halen yıkıntılar altında olduğu tahmin edilmektedir⁴⁰; yıkıntılar arasında sıkışıp kalan ve ölmekte olan kişilerin sesleri sıklıkla duyulmaktadır. İsrail güçleri tarafından belirsiz sayıda kişi zorla ortadan kaldırılmıştır.⁴¹

15. Gazze'deki yıkımın boyutu; binaların [domicide],⁴² şehirlerin [urbicide],⁴³ okulların [scholasticide],⁴⁴ sağlık sisteminin [medicide]⁴⁵ yok edilmesi ile kültürel soykırım [culturel genocide]⁴⁶ ve ekokırım [ecocide]⁴⁷ gibi suçlamaları gündeme getirmiştir. Patlamamış mühimmat ve insan vücudu kalıntıları⁴⁸ da dahil olmak üzere yaklaşık 40 milyon ton enkaz ekosistemi kirletmektedir.⁴⁹ 140'tan fazla geçici atık sahası⁵⁰ ve 340.000 ton atık,⁵¹ arıtılmamış atık su ve kanalizasyon taşkını;⁵² hepatit A,⁵³ solunum yolu enfeksiyonları,⁵⁴ ishal ve cilt hastalıkları⁵⁵ gibi hastalıkların yayılmasına sebep olmaktadır. İsraili liderlerin vaat ettiği gibi, Gazze insan yaşamına elverişsiz hale getirilmiştir.⁵⁶
16. Tahliye edilenlerin sözde “güvenli bölgeler”⁵⁷ olarak belirlenen yerlerde aralıksız bombalanması eziyete, dehşete ve ölüme sebep olmaya devam etmektedir.⁵⁸ Yerinden

³⁷ Bkz. www.youtube.com/watch?v=yA7MeI65IIM;
www.theguardian.com/world/2024/apr/02/gazapalestinian-children-killed-idf-israel-war;
www.politico.com/news/magazine/2024/07/19/gaza-hospitals-surgeons-00167697.

³⁸ Bkz. www.who.int/news/item/12-09-2024-who-analysis-highlights-vast-unmet-rehabilitationneeds-in-gaza/.

³⁹ Bkz. <https://news.un.org/en/story/2024/05/1149256>; www.nytimes.com/2024/03/23/world/middleeast/gaza-missing-bodies-deaths.html.

⁴⁰ Bkz. www.savethechildren.org.uk/news/media-centre/press-releases/over-20000-children-estimated-to-be-lost-in-gaza.

⁴¹ Bkz. www.un.org/unispal/wp-content/uploads/2024/07/20240731-Thematic-report-Detentioncontext-Gaza-hostilities.pdf, s. 56–57;
www.unrwa.org/sites/default/files/content/resources/summary_on_detention_and_alleged_ill-treatmentupdated.pdf.

⁴² Bkz. www.nytimes.com/interactive/2024/01/29/opinion/destruction-of-homes-crime-domicide.html;
www.ohchr.org/en/press-releases/2024/04/gaza-un-experts-deplore-use-purported-ai-commit-domicide-gaza-call.

⁴³ A/HRC/55/73, s. 60–61; <https://beiruturbanlab.com/en/Details/1977>.

⁴⁴ Bkz. www.ohchr.org/en/press-releases/2024/04/un-experts-deeply-concerned-over-scholasticidegaza;
<https://theintercept.com/2024/02/09/deconstructed-gaza-university-education/>.

⁴⁵ Nicola Perugini ve Neve Gordon, “Medicide in Gaza and international law: Time for banning the bombing of hospitals”, *Institute for Palestine Studies*, Sayı: 094, Eylül 2024.

⁴⁶ Bkz. www.aljazeera.com/news/2024/1/14/a-cultural-genocide-which-of-gazas-heritage-sites-have-been-destroyed; <https://jacobin.com/2024/03/israel-gaza-war-cultural-heritage>.

⁴⁷ Bkz. <https://forensic-architecture.org/investigation/ecocide-in-gaza> ;
www.theguardian.com/environment/2024/mar/29/gaza-israel-palestinian-war-ecocideenvironmental-destruction-pollution-rome-statute-war-crimes-aoe

⁴⁸ Bkz. www.unes.org/resources/report/environmental-impact-conflict-gaza-preliminary-assessmentenvironmental-impacts, s. 7.

⁴⁹ A.g.e., s. 32–36.

⁵⁰ Bkz. www.undp.org/papp/publications/undp/papps-emergency-response-solid-waste-management, s. 1.

⁵¹ Bkz. www.science.org/content/article/virus-causes-polio-has-been-found-gaza-here-s-why-grimnews.

⁵² Bkz. www.ohchr.org/en/press-releases/2023/11/israel-must-stop-using-water-weapon-war-unexpert.

⁵³ Bkz. <https://news.un.org/en/story/2024/08/1152791>.

⁵⁴ Bkz. www.emro.who.int/images/stories/Sitrep_issue_38.pdf, s. 3;

www.emro.who.int/images/stories/Sitrep_issue_24.pdf, s. 1.

⁵⁵ Bkz. www.emro.who.int/images/stories/Sitrep_issue_38.pdf, s. 3.

⁵⁶ S/2024/419, ek I, para. 6, 10, 24; ek II, para. 6.

⁵⁷ Bkz. www.aljazeera.com/opinions/2024/1/6/safe-zones-israels-technologies-of-genocide;
<https://forensic-architecture.org/investigation/humanitarian-violence-in-gaza>.

⁵⁸ Bkz. <https://news.un.org/en/story/2024/05/1149951>; <https://news.un.org/en/story/2024/08/1153406>;
<https://news.un.org/en/story/2024/07/1152601>; www.nrc.no/news/2024/august/gazanew-israeli-orders-force-thousands-in-deir-al-balah-to-flee-again-and-disrupt-last-aid-hub/;

edilmiş insanlar, yüzde 70'ine İsrail'in pek çok kez saldırdığı Birleşmiş Milletler Yakın Doğu'daki Filistinli Mültecilere Yardım ve Bayındırlık Ajansı [The United Nations Relief and Works Agency for Palestine Refugees in the Near East (UNRWA)] okulları da dâhil olmak üzere sığınaklar da sistematik olarak izlenip hedef alınmıştır.⁵⁹ Mayıs ayında gerçekleştirilen Refah saldırısı, doğrudan 3.500'den fazla ölüme⁶⁰ ve yaklaşık 1 milyon Filistinli için yaşanmaz halde olan enkaz, kanalizasyon ve çürüyen cesetlerle dolu arazilere sürülmesine neden olmuştur.⁶¹

17. Uydu görüntüleri ve diğer kaynaklara göre, İsrail askerleri Gazze'nin yüzde 26'sından fazlasında yollar ve askeri üsler inşa etmiştir ki bu kalıcı bir varlık amacı güdüldüğünü göstermektedir.⁶² İsrail ordusu, Gazze sınırı boyunca "tampon bölgeyi" topraklarının yüzde 16'sına genişleterek evleri, apartman bloklarını ve tarım alanlarını yerle bir etmiştir.⁶³ Ağustos 2024 itibarıyla, Gazze'nin yaklaşık yüzde 84'ü⁶⁴ üzerinde tekrarlanan tahliye emirleri, nüfusun büyük kısmını şuan ilhak hazırlıkları kapsamında yeniden yapılandırılan bir bölgenin yalnızca yüzde 12,6'sını oluşturan⁶⁵ daraltılmış, güvenli olmayan bir "insani bölgeye" hapsedmiştir.⁶⁶ Eylül 2024 başlarında, İsrail Hükümeti'nin iki bakanı açıkça Gazze'nin önemli bölgelerinin işgal ve ilhak edilmesi çağrısında bulunmuşlardır.⁶⁷
18. İsrail, sağlık tesislerini hedef almak için "hastane kalkanı [sağlık tesislerinin kalkan amaçlı kullanıldığı]" argümanını kullanmaya devam etmiştir.⁶⁸ Dünya Sağlık Örgütü'ne (DSÖ) göre, 300 gün içinde 36 hastaneden 32'si hasar görmüş, 20 hastane ve 119 birincil sağlık merkezinden 70'i işlevsiz hale gelmiştir.⁶⁹ 20 Ağustos'a kadar İsrail, sağlık tesislerine 492 kez saldırmıştır.⁷⁰ 18 Mart ile 1 Nisan arasında, İsrail güçleri yeniden El-Şifa Hastanesi'ni kuşatarak 400'den fazla kişiyi öldürmüş ve doktorlar, hastalar, yerinden edilmiş kişiler ve kamu görevlileri de dâhil olmak üzere 300 kişiyi tutuklamıştır.⁷¹ 26 Ağustos'ta, 1 milyon Filistinlinin barındığı Deir al-Balah'ta kitlesel sınır dışı etme emirlerinin ardından, İsrail güçleri, El-Aksa Hastanesi'ndeki 650 hastadan 100'ü hariç tüm hastaların tahliye edilmesini zorunlu kılmıştır.⁷² 30 Ağustos'ta, İsrail güçleri

www.aljazeera.com/opinions/2024/1/6/safe-zones-israels-technologies-of-genocide; <https://forensic-architecture.org/investigation/humanitarian-violence-in-gaza>.

⁵⁹ Bkz. www.unrwa.org/sites/default/files/photo_essay_education_under_attack.pdf.

⁶⁰ Bkz. https://aoav.org.uk/wp-content/uploads/2024/02/gaza_projections_report.pdf.

⁶¹ Bkz. www.unrwa.org/resources/reports/unrwa-situation-report-111-situation-gaza-strip-and-westbank-including-east-jerusalem

⁶² Bkz. www.haaretz.com/israel-news/security-aviation/2024-07-08/ty-article-static/.premium/israelseized-26-of-gaza-now-jewish-settlers-Bkz.-their-chance/00000190-77cd-d705-a7f5-ffffc000.

⁶³ Bkz. www.amnesty.org/en/latest/news/2024/09/israel-opt-israeli-military-must-be-investigatedfor-war-crime-of-wanton-destruction-in-gaza-new-investigation/.

⁶⁴ Bkz. www.unocha.org/publications/report/occupied-palestinian-territory/humanitarian-situationupdate-203-gaza-strip

⁶⁵ A.g.e.

⁶⁶ [A/HRC/55/73](https://www.unhcr.org/refugees/55/73), s. 85 ve 95.

⁶⁷ Bkz. <https://x.com/AmichaiChikli/status/1830868859407970703> (İbranice);

<https://x.com/bezalelsm/status/1830140531164237947> (İbranice).

⁶⁸ [A/HRC/55/73](https://www.unhcr.org/refugees/55/73), s. 87–92; Nicola Perugini ve Neve Gordon, "Medical lawfare: the Nakba and Israel's attacks on Palestinian healthcare", *Journal of Palestine Studies*, Cilt: 53, Sayı: 1 (Nisan 2024).

⁶⁹ Bkz. <https://healthcluster.who.int/publications/m/item/300-days-of-war-the-occupied-palestinianterritory>

⁷⁰ A.g.e.

⁷¹ Bkz. www.ochaopt.org/content/hostilities-gaza-strip-and-israel-flash-update-149;

www.who.int/news/item/06-04-2024-six-months-of-war-leave-al-shifa-hospital-in-ruins--whomission-reports; <https://mondoweiss.net/2024/04/come-out-you-animals-how-the-massacreat-al-shifa-hospital-happened/>.

⁷² Bkz. www.unocha.org/publications/report/occupied-palestinian-territory/humanitarian-situationupdate-209-gaza-strip; www.washingtonpost.com/world/2024/08/27/israel-gaza-war-deir-albalah/

Refah'taki Emirlik hastanesine giden insani yardım kamyonunu bombalayarak çok sayıda yardım görevlisini öldürmüştür.⁷³

19. 16 Temmuz 2024'te, DSÖ, 25 yıl sonra ilk kez çocuk felci virüsüne rastlamıştır ki bu durum su ve kanalizasyon sistemlerinin yıkılmasının, yardımların engellenmesinin ve barınma alanlarındaki aşırı kalabalığın doğrudan bir sonucudur.⁷⁴ Ağustos ayının sonlarına doğru, 10 aylık bir bebek hastalık nedeniyle kısmi felç geçirmiştir.⁷⁵ Salgın baş göstermesine rağmen, İsrail aşılamaı ertelemiş⁷⁶ ve aşı bölgeleri⁷⁷ ile Birleşmiş Milletler'in aşı konvoylarına saldırmıştır.⁷⁸ İnsani yardım kuruluşları ateşkes çağrısında bulunurken İsrail, 13 Ekim 2023'ten bu yana en yüksek sayıda tahliye emrini vererek,⁷⁹ yerinden edilmiş Filistinlilerin en yoğun olduğu bölgeleri hedef almış ve BM'yi insani yardım operasyonlarını askıya almaya zorlamıştır.⁸⁰
20. Gazze'nin gıda egemenliğine yönelik sistematik saldırılar, nüfusun açlık yoluyla yok edilmesinin amaçlandığını göstermektedir.⁸¹ İsrail, tarım arazilerini⁸² ve rezervuarları⁸³ yok etmiş, dağıtım merkezlerine, koordinasyon ekiplerine ve yardım konvoylarına saldırmıştır.⁸⁴ Gıda bekleyen aç kalabalıklar katledilmiştir.⁸⁵ Sürekli tahliye emirleri ve İsrail'in Refah sınır kapısını ele geçirmesinin ardından,⁸⁶ günlük yemek dağıtımı Temmuz-Ağustos 2024 döneminde yüzde 35 oranında azalmıştır.⁸⁷ Ağustos ayında, insani yardım kuruluşları için giriş izinleri neredeyse yarı yarıya azalmıştır.⁸⁸ Suya erişim, 7 Ekim öncesi seviyelerin dörtte birine düşürülmüştür.⁸⁹ Tarım, ormancılık ve balıkçılık sektörlerinin yaklaşık yüzde 93'ü yok olmuştur;⁹⁰ Filistinlilerin yüzde 95'i akut gıda güvensizliği ile karşı karşıyadır⁹¹ ve önümüzdeki on yıllar boyunca sürecek bir kıtlık riski altındadır.⁹²

⁷³ Bkz. www.theguardian.com/world/article/2024/aug/29/israel-airstrike-aid-convoy-gaza.

⁷⁴ Bkz. www.emro.who.int/opt/news/variant-type-2-poliovirus-isolated-from-sewage-samples-ingaza.html; www.un.org/unispal/document/gaza-aid-agencies-polio-20aug24/; www.hrw.org/news/2024/08/26/gaza-israeli-aid-obstruction-inflaming-polio-outbreak.

⁷⁵ Bkz. www.bbc.co.uk/news/articles/cevjz7zreyxo.

⁷⁶ Bkz. <https://news.un.org/en/story/2024/08/1153761>; <https://edition.cnn.com/2024/08/29/middleeast/gaza-who-humanitarian-pause-intl-latam/index.html>.

⁷⁷ Bkz. www.aljazeera.com/news/liveblog/2024/9/2/israeli-war-on-gaza-live-israel-bombs-school-killing11-palestinians?update=3154007; <https://x.com/EuroMedHR/status/1833448805238181922>.

⁷⁸ Bkz. www.reuters.com/world/middle-east/israeli-military-says-it-detained-un-convoy-northerngaza-2024-09-09/.

⁷⁹ Bkz. www.ochaopt.org/content/humanitarian-situation-update-209-gaza-strip.

⁸⁰ Bkz. www.youtube.com/watch?v=oSQxAU5p1kc.

⁸¹ A/79/171, s. 42-64, 112 (d).

⁸² Bkz. <https://unosat.org/products/3905>.

⁸³ <https://oxfamlibrary.openrepository.com/bitstream/handle/10546/621609/bp-water-warcrimes-180724-en.pdf>; [jsessionid=37827E3BBC47450A27965C80546ACA65?sequence=1](https://www.oxfam.org/en/press-releases/2024/03/un-experts-condemn-flour-massacre-urge-israelend-campaign-starvation-gaza), s. 6 ve 21.

⁸⁴ Bkz. <https://responsiblestatecraft.org/israel-hamas-war-gaza/>; <https://reliefweb.int/report/occupied-palestinian-territory/un-human-rights-office-opt-attacks-humanitarian-aid-distributionsystem-enar>.

⁸⁵ Bkz. www.ohchr.org/en/press-releases/2024/03/un-experts-condemn-flour-massacre-urge-israelend-campaign-starvation-gaza.

⁸⁶ Bkz. www.wfp.org/stories/gaza-updates-wfp-calls-all-access-points-be-opened-rafah-exodusfuels-hunger.

⁸⁷ Bkz. www.ochaopt.org/content/humanitarian-situation-update-214-gaza-strip.

⁸⁸ Bkz. www.ochaopt.org/content/humanitarian-situation-update-211-gaza-strip.

⁸⁹ Bkz. www.ochaopt.org/content/reported-impact-snapshot-gaza-strip-4-september-2024.

⁹⁰ Bkz. <https://thedocs.worldbank.org/en/doc/ce9fed0d3bb295f0363d690224d1cd39-0280012024/original/Palestinian-Econ-Upd-May2024-FINAL-ENGLISH-Only.pdf>, s. 6.

⁹¹ Bkz. www.ipcinfo.org/fileadmin/user_upload/ipcinfo/docs/IPC_Gaza_Strip_Acute_Food_Insecurity_MaySep_2024_Special_Snapshot.pdf.

⁹² A/79/171, para. 48.

B. Doğu Kudüs dâhil Batı Şeria'daki soykırım riski

24. Gazze'ye yönelik gerçekleştirilen yıkım, Doğu Kudüs de dâhil olmak üzere Batı Şeria'ya sıçramaktadır. Aralık 2023'te İsrail Savunma Bakanı Yoav Gallant, "İsrail Savunma Kuvvetleri'nin (IDF) Gazze'de yaptıklarının ortaya çıkmasıyla birlikte, bunun Yahudiye ve Samiriye [Batı Şeria] üzerinde de etkisi görülecektir," şeklinde bir öngöründe bulunmuştur.¹⁰⁵
25. 7 Ekim 2023'ten Eylül 2024'ün sonuna kadar, İsrail güçleri 5.505'ten fazla baskın düzenlemiştir.¹⁰⁶ Şiddet yanlısı yerleşimciler, İsrail güçleri ve yetkililerin desteğiyle¹⁰⁷ 1.084 saldırı gerçekleştirmiş,¹⁰⁸ bu saldırılarda 692'den fazla Filistinli hayatını kaybetmiş - bu sayı, önceki 14 yılın yıllık ortalaması olan 69 ölümün on katına denk gelmektedir - ve 5.199 kişi ise yaralanmıştır.¹⁰⁹
26. Çocukların hedef alınma şekli dehşet vericidir. 7 Ekim'den bu yana 169 Filistinli çocuk yaşamını yitirmiş¹¹⁰ olup, bu çocukların yaklaşık yüzde 80'i baş veya göğüs bölgesinden vurularak öldürülmüştür.¹¹¹ Bu rakam, önceki dokuz aya kıyasla yüzde 250 oranında bir artış göstermekte¹¹² ve 2000 yılından bu yana Batı Şeria'da öldürülen çocukların toplamının yüzde 20'sinden fazlasını oluşturmaktadır.¹¹³
27. Gazze'de yaşanan vahşetin bir yansıması olarak, Batı Şeria'daki Filistinliler de İsrail Ulusal Güvenlik Bakanı Itamar Ben-Gvir'in talimatları¹¹⁴ doğrultusunda korkunç gözaltı uygulamalarına maruz kalmaktadır.¹¹⁵ Kitleli tutuklama kampanyası/politikası¹¹⁶ sonucunda on binlerce kişi tutuklanmış olup, hâlihazırda 9.400 kişi gözaltında bulunmaktadır.¹¹⁷ Tıpkı Gazze'de olduğu gibi, Batı Şeria'daki akademisyenler, öğrenciler, avukatlar, gazeteciler ve insan hakları savunucuları¹¹⁸ da, "terörist" veya "ulusal güvenlik tehdidi" olarak etiketlenmişlerdir.¹¹⁹ Sızdırılan videolar ve cezaevi yetkilileriyle yapılan röportajlar, kasıtlı ve sistematik kötü muamele, aşağılama, işkence ve hatta tecavüz

¹⁰⁵ Bkz. www.kikar.co.il/security-news/s5ieil (İbranice).

¹⁰⁶ STK verileri.

¹⁰⁷ [A/HRC/55/72](https://reliefweb.int/report/occupied-palestinian-territory/un-human-rights-office-opt-statement-new-wave-settler-attacks-displacing-palestinian-herding-communities-and-consolidating-settlements-and-outposts-occupied-west-bank), para. 18; <https://reliefweb.int/report/occupied-palestinian-territory/un-human-rights-office-opt-statement-new-wave-settler-attacks-displacing-palestinian-herding-communities-and-consolidating-settlements-and-outposts-occupied-west-bank>; ve www.haaretz.com/israel-news/2024-01-24/ty-article/premium/israeli-army-weighs-plan-to-arm-west-bank-settlements-with-anti-tank-missiles/0000018d-3b7e-d32b-adcf-ff7e83330000.

¹⁰⁸ Bkz. <https://reliefweb.int/report/occupied-palestinian-territory/atrocity-alert-no-403-israel-and-occupied-palestinian-territory-sudan-and-un-human-rights-council>.

¹⁰⁹ Bkz. www.ochaopt.org/data/casualties.

¹¹⁰ Bkz. www.unicef.org/press-releases/child-casualties-west-bank-skyrocket-past-nine-months.

¹¹¹ Bkz. https://assets.nationbuilder.com/dcipalestine/pages/5323/attachments/original/1725884141/Targeting_Childhood_report.pdf?1725884141, s. 7.

¹¹² Bkz. https://assets.nationbuilder.com/dcipalestine/pages/5323/attachments/original/1725884141/Targeting_Childhood_report.pdf?1725884141, s. 7; ve www.unicef.org/press-releases/child-casualties-west-bank-skyrocket-past-nine-months.

¹¹³ Bkz. https://assets.nationbuilder.com/dcipalestine/pages/5323/attachments/original/1725884141/Targeting_Childhood_report.pdf?1725884141.

¹¹⁴ Bkz. www.btselem.org/sites/default/files/publications/202408_welcome_to_hell_eng.pdf, s. 7–8.

¹¹⁵ STK verileri; [A/HRC/55/28](https://reliefweb.int/report/occupied-palestinian-territory/atrocity-alert-no-403-israel-and-occupied-palestinian-territory-sudan-and-un-human-rights-council), para. 75–80; ve <https://spcommreports.ohchr.org/TMResultsBase/DownloadPublicCommunicationFile?gId=28609>.

¹¹⁶ Bkz. www.amnesty.org.uk/press-releases/israelopt-surge-arbitrary-detention-west-bank-palestinians-torture-rife; STK verileri; ve [A/HRC/56/26](https://reliefweb.int/report/occupied-palestinian-territory/atrocity-alert-no-403-israel-and-occupied-palestinian-territory-sudan-and-un-human-rights-council), para. 6.

¹¹⁷ Bkz. <https://hamoked.org/prisoners-charts.php>; ve www.ohchr.org/en/press-releases/2024/08/israels-escalating-use-torture-against-palestinians-custody-preventable.

¹¹⁸ Bkz. <http://www.ohchr.org/sites/default/files/documents/countries/opt/20240731-Thematic-report-Detention-context-Gaza-hostilities.pdf>.

¹¹⁹ Bkz. <https://cpj.org/2024/09/arrests-of-palestinian-journalists-since-start-of-israel-gaza-war/>.

vakalarını ortaya çıkarmıştır.¹²⁰ Batı Şeria'dan en az 12 tutuklu, işkence ve tıbbi yardımdan mahrum bırakılma sonucu hayatını kaybetmiştir.¹²¹

28. Kasım 2023'te, "Yahudiye ve Samiriye Valisi" ve sömürgecilik ile kitlesel sürgünlerin ısrarlı destekçisi Bezalel Smotrich,¹²² Batı Şeria'da "2 milyon Nazi" bulunduğunu iddia etmiştir.¹²³ Ardından Batı Şeria'nın birkaç bölgesini, "[Gazze] gibi bir moloz yığınına" dönüştürme sözü vermiştir.¹²⁴ 18 Ağustos'ta ise İsrail Dışişleri Bakanı Israel Katz, Batı Şeria'ya Gazze ile aynı muamelenin yapılmasını istemiştir.¹²⁵
29. Batı Şeria'nın kuzeyi, özellikle ağır askeri saldırılarla hedef alınmıştır.¹²⁶ Ağustos 2024'ten itibaren hava bombardımanları¹²⁷ da dâhil olmak üzere uzun süren kuşatmalar,¹²⁸ durmaksızın devam eden baskınlar¹²⁹ ve gerilimin önemli ölçüde artması büyük bir yıkıma yol açmıştır.¹³⁰ Kırk altı insansız hava aracı ve hava saldırısı operasyonu,¹³¹ 14 çocuk dâhil olmak üzere 77 Filistinlinin ölümüne yol açmıştır.¹³² Cenin kampında yaklaşık 180 ev yıkılmış, 3.800 yapı zarar görmüş,¹³³ elektrik, kamu hizmetleri ve altyapılar yok edilmiş veya hasar görmüştür.¹³⁴ Bu durum, binlerce ailenin yerinden edilmesine ve geniş çaplı aksaklıklara neden olmuştur.¹³⁵ Birçoğu birden fazla defa olmak üzere 181.000'den fazla Filistinli bundan etkilenmiştir.¹³⁶
30. 27 Ağustos 2024 tarihinde, İsrail güçleri "Yaz Kampları (*Summer Camps*)" operasyonunu Cenin, Nablus, Kalkilya, Tubas ve Tulkarm'a karşı başlatarak, Batı Şeria'ya Gazze gibi müdahale edeceğine dair verdiği sözü yerine getirmiştir.¹³⁷ Operasyonlar günlerce devam

¹²⁰ Bkz. <http://www.amnesty.org/en/latest/news/2023/11/israel-opt-horrifying-cases-of-torture-and-degrading-treatment-of-palestinian-detainees-amid-spike-in-arbitrary-arrests/> ;

<http://mezan.org/uploads/files/2024/4/1712323548Torture%20report-AlMezan.pdf> ve http://www.omct.org/site-resources/files/Submission_SR_Torture_final-15.2.24.pdf , p. 7.

¹²¹ Bkz. www.btselem.org/sites/default/files/publications/202408_welcome_to_hell_eng.pdf, s. 9.

¹²² Bkz. <https://hashiloach.org.il/israels-decisive-plan/>.

¹²³ Bkz. www.timesofisrael.com/there-are-2-million-nazis-in-west-bank-says-far-right-finance-minister-smotrich/. Ayrıca bkz. para. 3.

¹²⁴ Bkz. www.srugim.co.il/999113-%D7%A1%D7%9E%D7%95%D7%98%D7%A8%D7%99%D7%A5-%D7%90%D7%9D-%D7%99%D7%9E%D7%A9%D7%9A-%D7%94%D7%98%D7%A8%D7%95%D7%A8-%D7%98%D7%95%D7%9C%D7%9B%D7%A8%D7%9D-%D7%AA%D7%94%D7%A4%D7%95%D7%9A-%D7%9C%D7%A2 (İbranice).

¹²⁵ Bkz. https://x.com/Israel_katz/status/1828654399360586025 (İbranice).

¹²⁶ Bkz. www.ohchr.org/en/press-releases/2024/06/occupied-palestinian-territory-turk-condemns-over-500-west-bank-killings.

¹²⁷ Bkz. <https://theintercept.com/2024/06/12/israel-west-bank-airstrikes-drones-palestinians-killed-children/>.

¹²⁸ Bkz. www.unocha.org/publications/report/occupied-palestinian-territory/humanitarian-situation-update-189-west-bank-enarhe.

¹²⁹ Bkz. www.unocha.org/publications/report/occupied-palestinian-territory/humanitarian-situation-update-189-west-bank-enarhe; www.ochaopt.org/poc/16-29-may-2023; www.ochaopt.org/content/hostilities-gaza-strip-and-israel-flash-update-137; ve www.ochaopt.org/content/humanitarian-situation-update-180-gaza-strip-west-bank.

¹³⁰ Bkz. www.972mag.com/jenin-tulkarem-armed-resistance-israeli-repression/.

¹³¹ Bkz. <https://acleddata.com/2024/08/05/palestine-mid-year-metrics-2024/>.

¹³² Bkz. www.ochaopt.org/content/humanitarian-situation-update-186-west-bank.

¹³³ Bkz. www.972mag.com/jenin-tulkarem-armed-resistance-israeli-repression/.

¹³⁴ Bkz. <https://t.me/jenencamb/57875>; www.ohchr.org/en/press-releases/2024/09/apartheid-israel-targeting-gaza-and-west-bank-simultaneously-says-expert; ve www.972mag.com/jenin-tulkarem-armed-resistance-israeli-repression/.

¹³⁵ Bkz. www.972mag.com/israel-apartheid-jenin-gaza/; www.972mag.com/jenin-tulkarem-armed-resistance-israeli-repression/; ve www.ohchr.org/en/press-releases/2024/09/apartheid-israel-targeting-gaza-and-west-bank-simultaneously-says-expert.

¹³⁶ Bkz. www.un.org/unispal/document/humanitarian-situation-update-201-07aug24/.

¹³⁷ Bkz. <https://edition.cnn.com/2024/09/06/middleeast/israeli-military-operation-jenin-west-bank-enters-second-week-intl/index.html>.

etmiş ve binlerce kişi aç ve susuz bir şekilde sokağa çıkma yasağına tabi tutulmuştur.¹³⁸ İsrail güçleri ambulansları hedef almış, hastanelerin girişlerini kapatmış ve Cenin Hastanesi'ni kuşatma altına almıştır.¹³⁹ Buldozerler, yolları ve elektrik ile kamu sağlık altyapısını tahrip etmiştir.¹⁴⁰ Yüzlerce kişi evlerini ve mallarını kaybetmiş,¹⁴¹ Cenin'de 1.000'den fazla aile yerinden edilmiştir.¹⁴² Sekizi çocuk olmak üzere otuz altı kişi hayatını kaybetmiştir.¹⁴³

31. Sağlık sektörünü hedef alan saldırılar Batı Şeria'da da gerçekleştirilmiştir. Sağlık çalışanları ve sağlık altyapısı 538 kez hedef alınmıştır. Bu saldırılarda 23 kişi hayatını kaybetmiş, 100 kişi yaralanmış ve 54 sağlık tesisi, 20 mobil klinik ile 374 ambulans zarar görmüş¹⁴⁴ ve ayrıca, kritik tıbbi bakımın sağlanması engellenmiştir.¹⁴⁵ Filistinlilerin Batı Şeria dışında tıbbi bakıma erişim izinleri önemli ölçüde azalmıştır.¹⁴⁶
32. 29 Mayıs 2024'te, Batı Şeria'nın yönetimi resmi olarak askeri otoritelerden sivil otoritelere devredilmiş ve böylece *de jure* (hukuki) ilhak süreci bir adım daha ilerletilmiştir. Yönetim, Eretz Yisrael'e bağlı bir siyasetçi olan Bezalel Smotrich'in sorumluluğuna verilmiştir.¹⁴⁷ Bunun ardından, son 30 yılın en büyük toprak gaspı onaylanmıştır.¹⁴⁸ 7 Ekim'den bu yana, İsrail 1.416'dan fazla Filistin yapısını yıkmış, el koymuş veya yıkılmasını emretmiş, bu durum sonucunda yaklaşık 1.400'ü çocuk olmak üzere 3.200'den fazla Filistinli yerinden edilmiştir.¹⁴⁹ En az 18 yerleşim yeri, ölümcül güç tehdidi altında boşaltılmış¹⁵⁰ ve bu durum, C Bölgesi'ndeki geniş alanların sömürleştirilmesini fiilen mümkün kılmıştır.¹⁵¹ Bu durum, hâlihazırda "[Filistin]

¹³⁸ Bkz. www.unrwa.org/resources/reports/unrwa-situation-report-133-situation-gaza-strip-and-westbank-including-east-Jerusalem; ve <https://reliefweb.int/report/occupied-palestinian-territory/unhuman-rights-office-opt-israeli-security-forces-have-killed-36-palestinians-including-eightchildren-10-days-during-operation-northern-west-bank-while-settler-violence-intensifies>.

¹³⁹ Bkz. www.ohchr.org/en/press-releases/2024/09/apartheid-israel-targeting-gaza-and-west-banksimultaneously-says-expert; ve www.ochaopt.org/content/humanitarian-situation-update-213-west-bank.

¹⁴⁰ Bkz. www.unocha.org/publications/report/occupied-palestinian-territory/humanitarian-situationupdate-216-west-bank-enar.

¹⁴¹ Bkz. www.ochaopt.org/content/humanitarian-situation-update-213-west-bank.

¹⁴² Bkz. <https://reliefweb.int/report/occupied-palestinian-territory/un-human-rights-office-opt-israelisecurity-forces-have-killed-36-palestinians-including-eight-children-10-days-during-operationnorthern-west-bank-while-settler-violence-intensifies>.

¹⁴³ Bkz. www.unocha.org/publications/report/occupied-palestinian-territory/humanitarian-situationupdate-216-west-bank-enar.

¹⁴⁴ Bkz. www.emro.who.int/images/stories/Sitrep_-_issue_41b.pdf.

¹⁴⁵ Bkz. www.msf.org/west-bank-israeli-forces-render-healthcare-inaccessible-when-needed-most; www.who.int/news/item/14-06-2024-who-concerned-about-escalating-health-crisis-in-west-bank.

¹⁴⁶ Bkz. www.who.int/news/item/14-06-2024-who-concerned-about-escalating-health-crisis-in-westbank.

¹⁴⁷ [A/79/347](#), para. 7–10. Ayrıca dile getirilen endişeler için bkz. *İsrail'in Doğu Kudüs de dâhil olmak üzere İşgal Altındaki Filistin Topraklarındaki Politika ve Uygulamalarından Kaynaklanan Hukuki Sonuçlar; İstişari Mütalaa, 19 Temmuz 2024, UAD Raporları 2024*, para. 156.

¹⁴⁸ Bkz. <https://peacenow.org.il/en/state-land-declaration-12000-dunams>; ve www.gov.il/BlobFolder/reports/yafit2heb/he/igal_%D7%99%D7%A4%D7%99%D7%AA%20-%D7%9E%D7%A7%D7%98%D7%A2%D7%99%D7%9D%20%D7%91%20%D7%92%20%D7%90%D7%99%D7%A0%D7%98%D7%A8%D7%A0%D7%98%20%D7%A2%D7%91%D7%A8%D7%99%D7%AA.pdf (İbranice).

¹⁴⁹ Bkz. www.ochaopt.org/content/humanitarian-situation-update-207-west-bank.

¹⁵⁰ Bkz. www.haaretz.com/middle-east-news/palestinians/2024-05-05/ty-articlemagazine/premium/since-the-war-began-entire-areas-of-the-west-bank-have-been-emptied-of-their-communities/0000018f-39a9-d9c3-abc-f7bfd66980000.

¹⁵¹ Bkz. www.crisisgroup.org/middle-east-north-africa/east-mediterranean-mena-israelpalestine/246-stemming-israeli-settler-violence; ve www.ochaopt.org/content/humanitarian-situation-update219-west-bank.

nüfusunu dağıtmayı ve bir halk olarak bütünlüğünü zayıflatmayı amaçladığı” tespit edilen hukuka aykırı davranışların tırmandırılması anlamına gelmektedir.¹⁵²

33. Ekonominin çökertilmesi de bir başka varoluşsal tehdittir. Filistin Yönetimi’ne yapılan mali transferlerin askıya alınması,¹⁵³ 148.000 çalışma izninin iptal edilmesi¹⁵⁴ ve ciddi seyahat kısıtlamaları nedeniyle Batı Şeria’nın gayrisafi yurtiçi hasılası (GSYH) yüzde 22,7 oranında daralmış,¹⁵⁵ işletmelerin yaklaşık yüzde 30’u kapanmış ve 292.000 kişi işini kaybetmiştir.¹⁵⁶
34. Gazze’deki soykırımcı tutum Batı Şeria için de kaygı verici bir emsal oluşturmaktadır. İsrail’in Filistinlilerin yaşamını sürdürülemez hale getirmeye yönelik kasıtlı stratejisi, işgal altındaki Filistin topraklarının her yerinde belirgin bir şekilde yoğunlaşmış ve Filistinlilerin yaşamını sürdürmesi açısından son derece yıkıcı sonuçlar doğurmuştur.

IV. Soykırım kastının hukuki karmaşıklığını ve kapsamını anlamak

35. Yakın dönemde Ruanda, eski Yugoslavya ve muhtemelen Myanmar’da¹⁵⁷ gerçekleşen son derece acı verici soykırımların ardından, hukuken soykırımı tanımlamak – bir ulusal, etnik, ırksal veya dini grubun tamamının veya bir kısmının yok edilmesi – daha iyi bir şekilde belirginleşmiştir.¹⁵⁸ Ancak, soykırımı engelleme ve cezalandırma, uygulamada özellikle soykırım kastını kanıtlama konusunda hâlâ gelişmekte olan bir süreçtir.¹⁵⁹
36. Soykırım suçuna ilişkin damgalama ve bu suçun sonuçları, faillerin soykırımı gerçekleştirme kasıtlarını, politikalarını, planlarını ve diğer göstergelerini kaydetmelerini (örneğin yazılı olarak) sıklıkla engellemektedir.¹⁶⁰ Kastın doğrudan kanıtı mevcut olmadığında, kastın ortaya çıkarılması olguların, ifadelerin ve koşulların karmaşık bir değerlendirmesini gerektirir.¹⁶¹ Bu faktörler göz önünde bulundurulmalıdır:

(a) Soykırımın olası bileşik doğasının tanınması, onun tespiti ve önlenmesi açısından kritik önem taşırken, davranışın birbirinden bağımsız eylemler olarak ele alınması ve daha geniş bağlamdan koparılması, gerekli olan soykırım kastını gizleyebilir;

¹⁵² İsrail’in Doğu Kudüs de dâhil olmak üzere İşgal Altındaki Filistin Topraklarındaki Politika ve Uygulamalarından Kaynaklanan Hukuki Sonuçlar, İstisari Mütalaa, 19 Temmuz 2024, UAD Raporları 2024, para. 239.

¹⁵³ Bkz. www.crisisgroup.org/united-states-israel-palestine/meltdown-looms-west-banks-financial-lifelines; ve www.ohchr.org/en/press-releases/2024/04/israel-withholding-tax-revenue-and-revoking-banking-waivers-could-paralyse.

¹⁵⁴ Bkz. www.worldbank.org/en/news/press-release/2024/05/23/world-bank-issues-new-update-on-the-palestinian-economy.

¹⁵⁵ Bkz. www.ilo.org/resource/news/war-propels-unemployment-close-80-cent-and-shrinks-gdp-835-cent-gaza-strip.

¹⁵⁶ Bkz. www.worldbank.org/en/news/press-release/2024/05/23/world-bank-issues-new-update-on-the-palestinian-economy.

¹⁵⁷ [A/HRC/39/64](http://www.unhcr.org/refugees-and-returnees/39/64), para. 84–87; ve *Soykırım Suçunun Önlenmesi ve Cezalandırılması Sözleşmesinin Uygulanması (Gambiya v. Myanmar)*, 23 Ocak 2020 tarihli Karar, UAD Raporları 2020, s. 69, para. 56.

¹⁵⁸ [A/HRC/55/73](http://www.unhcr.org/refugees-and-returnees/55/73), para. 15–20.

¹⁵⁹ Paul Behrens, “Between abstract event and individualized crime: genocidal intent in the case of Croatia”, *Leiden Journal of International Law*, Cilt: 28, Sayı: 4 (Ekim 2015), s. 934.

¹⁶⁰ Ruanda hakkında Uluslararası Ceza Mahkemesi, *Sylvestre Gacumbitsi v. Savcı*, Dava No ICTR-2001-64-A, Temyiz Kararı, 7 Temmuz 2006, para. 40.

¹⁶¹ [A/HRC/55/73](http://www.unhcr.org/refugees-and-returnees/55/73), para. 18.

(b) Soykırım davranışı oluşturabilecek beş eylemin yanı sıra, diğer eylemler de soykırım kastının göstergesi olabilir;¹⁶²

(c) Mevcut içtihat öncelikle bireylerin cezai kovuşturulmasından doğmuştur;¹⁶³ bu durum soykırımın önlenmesi için hayati önem taşıyan daha geniş kapsamlı Devlet sorumluluğunun erken aşamada tanınmasını sınırlayabilir.

37. Yok etme kastının nasıl ortaya çıktığını anlamak – bu kastın öngörülen soykırım eylemleriyle ilişkisi ve vahşetlerin doğası ile ölçeği – tek makul çıkarım olarak soykırım kastına kanıt teşkil edebilecek davranışları belirlerken kilit öneme sahiptir.
38. Aşağıdaki bölümlerde, Özel Raportör, soyut bir şekilde analiz edilen ilgili içtihadın, kapsamlı bir yorumlayıcı yaklaşım benimsendiği takdirde, Devlet davranışlarında soykırım kastının tam olarak tespit edilmesine olanak sağlayacak şekilde nasıl yeterli olduğunu kısaca açıklamaktadır.

A. Olguların, koşulların ve eylemlerin çeşitliliğinin dikkate alınması

39. Soykırım suçunun büyüklüğü ve karmaşıklığı, soykırım eylemlerinin bütünüyle,¹⁶⁴ daha geniş bağlamında doğru bir şekilde yerleştirilerek titizlikle analiz edilmesini gerektirir.¹⁶⁵ Aşağıdaki hususlar dikkate alınmalıdır:

- Vahşetlerin doğası ve büyüklüğünün yol açtığı yıkım¹⁶⁶
- Savaşın belirsizliği¹⁶⁷
- İntikam alma isteği veya alternatif nedenler¹⁶⁸
- Soykırım gerçekleştirme fırsatı¹⁶⁹

¹⁶² *Soykırım Suçunun Önlenmesi ve Cezalandırılması Sözleşmesi'nin Uygulanması (Hırvatistan v. Sırbistan)*, Karar, UAD Raporları 2015, s. 3, para. 162, 390 ve 434; *Soykırım Suçunun Önlenmesi ve Cezalandırılması Sözleşmesinin Uygulanması (Bosna Hersek v. Sırbistan ve Karadağ)*, Karar, UAD Raporları 2007, s. 43, para. 190 ve 344; Eski Yugoslavya hakkında Uluslararası Mahkemesi, *Savcı v. Radislav Krstić*, Dava No. IT-98-33-T, Karar, 2 Ağustos 2001, para. 580 ve Eski Yugoslavya hakkında Uluslararası Mahkeme, *Savcı v. Krstić*, Dava No. IT-95-5/18-T, Karar, 24 Mart 2016, para. 553.

¹⁶³ William Schabas, *Genocide in International Law*, 2. Baskı, (Cambridge University Press, 2009), s. 512.

¹⁶⁴ Ruanda hakkında Uluslararası Ceza Mahkemesi, *Ferdinand Nahimana ve Diğerleri v. Savcı*, Dava No. ICTR-99-52-A, Temyiz Kararı, 28 Kasım 2007, para. 524.

¹⁶⁵ *Soykırım Suçunun Önlenmesi ve Cezalandırılması Sözleşmesi'nin Uygulanması (Hırvatistan v. Sırbistan)*, Karar, UAD Raporları 2015, s. 3, para. 419–430.

¹⁶⁶ Eski Yugoslavya hakkında Uluslararası Mahkeme, *Savcı v. Popović ve Diğerleri*, Dava No. IT-05-88-A, Temyiz Kararı, 30 Ocak 2015, para. 503; *Soykırım Suçunun Önlenmesi ve Cezalandırılması Sözleşmesi'nin Uygulanması (Hırvatistan v. Sırbistan)*, Karar, UAD Raporları 2015, s. 3, para. 413; Kanada, Danimarka, Fransa, Almanya, Hollanda ve Büyük Britanya ve Kuzey İrlanda Birleşik Krallığı'nın Müdahale Ortak Deklarasyonu (*Gambiya v. Myanmar davasına*), 15 Kasım 2023, para. 53; ve A/HRC/39/CRP.2, para. 1436-1438.

¹⁶⁷ Eski Yugoslavya hakkında Uluslararası Mahkeme, *Savcı v. Radislav Krstić*, Dava No. IT-98-33-T, para. 572.

¹⁶⁸ Ruanda hakkında Uluslararası Ceza Mahkemesi, *Aloys Simba v. Savcı*, Dava No. ICTR-01-76-A, Temyiz Kararı, 27 Kasım 2007, para. 268-269; Ruanda hakkında Uluslararası Ceza Mahkemesi, *Savcı v. Elizaphan Ntakirutimana ve diğerleri*, Dava No. ICTR-96-10-A ve ICTR-96-17-A, Temyiz Kararı, 13 Aralık 2004, para. 302-304; Eski Yugoslavya hakkında Uluslararası Mahkeme, *Savcı v. Goran Jelisić*, Dava No. IT-95-10-A, Temyiz Kararı, 5 Temmuz 2001, para. 49; ve *Soykırım Suçunun Önlenmesi ve Cezalandırılması Sözleşmesi'nin Uygulanması (Hırvatistan v. Sırbistan)*, Karar, UAD Raporları 2015, s. 3, Yargıç Bhandari'nin Muhalefet Şerhi, para. 50.

¹⁶⁹ Bkz. *Soykırım Suçunun Önlenmesi ve Cezalandırılması Sözleşmesi'nin Uygulanması (Hırvatistan v. Sırbistan)*, Karar, UAD Raporları 2015, s. 3, para. 431-437; ve Eski Yugoslavya hakkında Uluslararası Mahkeme, *Savcı v. Radislav Krstić*, Dava No. IT-98-33-A, Temyiz Kararı, 19 Nisan 2004, para. 13 ve 148-149.

40. Uluslararası uygulamada, aynı olaylar birden fazla suçlamanın dayanağını oluşturabilmektedir (ve bir savaş suçu, insanlığa karşı suç ve soykırım eylemi teşkil edebilir).¹⁷⁰ Soykırım kastını belirlerken, “tüm kanıtlar birlikte ele alındığında soykırımcı bir düşünce yapısını gösterip göstermediğini” değerlendirmek kritik öneme sahiptir.¹⁷¹
41. Hâkim Trindade’nin *Hırvatistan v. Sırbistan* davasında gözlemlediği gibi, “sivillere yönelik saldırı” sadece “bir dizi adi suç” değil, aksine “bir dizi vahşet olup, bu vahşetin aşırı şiddeti ve yıkımı, yok etme kastını ortaya koyabilir”.¹⁷² Buradaki odak, tüm eylemlerin – örneğin aç bırakma, işkence, öldürme, zorla yerinden etme, imha – bir arada değerlendirilerek, soykırım kastını gösteren bir davranış kalıbı oluşturup oluşturmadığının belirlenmesidir.¹⁷³

B. Kastın özelliği: “bir grubu” “tamamıyla” yok etmek

42. Bir grubu yok etme kastı kanıtlanırken, tüm ilgili faktörler bütünsel bir şekilde incelenmelidir. Soykırım kastıyla ilgili içtihat genellikle grubun “fiziksel veya biyolojik olarak yok edilmesi” üzerine odaklanmaktadır.¹⁷⁴ Soykırım Sözleşmesi’nin sömürgeciliğin uluslararası ilişkilerde hala önemli rol oynadığı bir dönemde hazırlanmış olması ve Holokost’un devasa boyuttaki imhasının yarattığı dehşet, sosyal ve kültürel faktörlerden ziyade fiziksel ve biyolojik yok etme üzerine odaklanılmış olması anlaşılabilir bir durumdur.¹⁷⁵ Ancak soykırım, Sözleşme’de belirtildiği gibi sadece toplu öldürme suçu değildir.¹⁷⁶ Örneğin, “bir grubun çocuklarını zorla başka bir gruba nakletmek” gibi soykırım eylemi, hiç öldürme içermez.¹⁷⁷
43. Soykırım, kitlesel öldürme veya imha gibi suçlardan yapısal olarak daha karmaşık ve sinsi olduğu için, tespit edilmesi de daha zordur. Bir grubun tamamen veya kısmen yok edilme

¹⁷⁰ Patricia M. Wald, “Genocide and crimes against humanity”, *Washington University Global Studies Law Review*, Cilt: 6, Sayı: 3 (Ocak 2007), s. 631–632.

¹⁷¹ Eski Yugoslavya hakkında Uluslararası Mahkeme, *Savcı v. Milomir Stakić*, Dava No. IT-97-24-A, Temyiz Kararı, 22 Mart 2006, para. 55; (atıfta bulunulan) Kanada, Danimarka, Fransa, Almanya, Hollanda ve Birleşik Krallık’ın Ortak Müdahale Bildirisi (*Gambiya v. Myanmar davasına*), para. 54; Eski Yugoslavya hakkında Uluslararası Mahkeme, *Savcı v. Karadžić*, Dava No. IT-95-5/18-T, Karar, 24 Mart 2016, para. 550 ve 2592; Eski Yugoslavya hakkında Uluslararası Mahkeme, *Savcı v. Zdravko Tolimir*, Dava No. IT-05-88/2-A, Temyiz Kararı, 8 Nisan 2015, para. 246-247; Kamboçya Mahkemeleri Olağanüstü Duruşmaları, Dava 002/02 Kararı (*Chea Nuon ve Samphan Khieu*), Dava No. 002/19-09-2007/ ECCC/TC, Karar, 16 Kasım 2018, para. 803; ve A/HRC/39/CRP.2, para. 1416.

¹⁷² *Soykırım Suçunun Önlenmesi ve Cezalandırılması Sözleşmesi’nin Uygulanması (Hırvatistan v. Sırbistan)*, Karar, *UAD Raporları 2015*, s. 3, bkz. Yargıç Cañado Trindade’nin Muhalefet Şerhi, para. 237.

¹⁷³ Kamboçya Mahkemeleri Olağanüstü Duruşmaları, Dava 002/02 Kararı, para. 801 ([S/1994/674](#), para. 94’ten alıntı); Eski Yugoslavya hakkında Uluslararası Mahkeme, *Savcı v. Zdravko Tolimir*, Dava No. IT-05-88/2-T, Karar, 12 Aralık 2012, para. 745; Eski Yugoslavya hakkında Uluslararası Mahkeme, *Savcı v. Milomir Stakić*, Dava No. IT-97-24-A, Temyiz Kararı, 22 Mart 2006, para. 55; Ruanda hakkında Uluslararası Ceza Mahkemesi, *Savcı v. Yussuf Munyakazi*, Dava No. ICTR-97-36A-A, Temyiz Kararı, 28 Eylül 2011, para. 142; ve Ruanda hakkında Uluslararası Ceza Mahkemesi, *Ildéphonse Hategekimana v. Savcı*, Dava No. ICTR-00-55B-A, Temyiz Kararı, 8 Mayıs 2012, para. 133.

¹⁷⁴ Eski Yugoslavya hakkında Uluslararası Mahkeme, *Savcı v. Radislav Krstić*, Dava No. IT-98-33-T, para. 580; ve *Soykırım Suçunun Önlenmesi ve Cezalandırılması Sözleşmesinin Uygulanması (Bosna Hersek v. Sırbistan ve Karadağ)*, Karar, *UAD Raporları 2007*, para. 344.

¹⁷⁵ Tamara Starblanket, *Suffer the Little Children: Genocide, Indigenous Nations and the Canadian State* (Clarity Press, 2018), s. 77–78; ve Elisa Novic, *The Concept of Cultural Genocide: An International Law Perspective* (Oxford, Oxford University Press, 2016), s. 28.

¹⁷⁶ Eski Yugoslavya hakkında Uluslararası Mahkeme, *Savcı v. Vidoje Blagojević ve Dragan Jokić*, Dava No. IT-02-60-T, Karar, 17 Ocak 2005, para. 666; Kamboçya Mahkemeleri Olağanüstü Duruşmaları, Dava 002/02 Kararı, para. 801; Suçların Unsurları, md. 6 (PCNICC/2000/1/Add.2, Uluslararası Ceza Mahkemesi Roma Statüsü kapsamında soykırım suçlarının yapısı için bkz.) Ayrıca bkz. Eski Yugoslavya hakkında Uluslararası Mahkemesi, *Savcı v. Radislav Krstić*, Dava No. IT-98- 33-A, Temyiz Kararı, 19 Nisan 2004, para. 32.

¹⁷⁷ *Soykırım Suçunun Önlenmesi ve Cezalandırılması Sözleşmesi*, md. II (e).

kastını belirlemek için daha geniş bir bakış açısı gereklidir. Uluslararası içtihat, Sözleşme’de listelenen beş eylem dışında diğer eylemlerin de soykırım kastı için geçerli delil olabileceğini belirtmektedir.¹⁷⁸ Buna göre, soykırımın gerçekleştiği tarihsel ve sosyopolitik bağlam, kastın nasıl oluştuğunu ve daha sonra bunun diğer eylemler aracılığıyla nasıl somutlaştığını belirlemede kilit öneme sahiptir.

44. İchtihat, “yavaş ölüme”¹⁷⁹ yol açan yaşam koşullarının dayatılması ve “ruhun, yaşama isteğinin ve yaşamın kendisinin yok edilmesi” de dâhil olmak üzere “grubun temelini”¹⁸⁰ hedef alan eylemler yoluyla kastın belirlenmesine geniş ölçüde odaklanmıştır.¹⁸¹ Başka bir deyişle, yok etme kastı, tüm unsurları ve bütüncül bir bakış açısıyla değerlendirilmektedir.
45. İchtihat ayrıca; bir grubun “bireyleriyle birlikte, aynı zamanda tarihinden, geleneklerinden, üyeleri arasındaki ilişkiden, diğer gruplarla olan ilişkisinden ve toprakla olan ilişkisinden oluştuğunu” kabul etmiştir.¹⁸² Bu unsurlardan herhangi birinin şiddet yoluyla yok edilmesi, grup üzerinde ve onun varlığını sürdürme yeteneği üzerinde derin bir etki yaratmaktadır.¹⁸³ Travma, yoksulluk, gıda kıtlığı, zorla yerinden edilme, ev, toprak ve kültürel miras kaybı – ve “kalıcı bir yapı”¹⁸⁴ olarak yerleşimci-sömürgecilik – bireylerin ve toplumların sağlığını belirleyen yaygın etkenler olarak tanınmaktadır.¹⁸⁵
46. Yerleşimci-sömürgecilik bağlamında toprak ve topraktan elde edilen kaynaklar özellikle önemlidir. Toprak, bir halkın kendi kaderini tayin hakkının yanı sıra yerleşimci-sömürgeci projenin de merkezinde yer almaktadır. Sömürgeciler, toprağı elde etme ve kontrol etme peşindeyken, yerli halk için toprak, kimliklerinin ayrılmaz bir parçasıdır: “neredeyse, o olurlar”.¹⁸⁶ Topraktan ve kültürel köklerden koparılmak, kimlik ve toplumsal dayanıklılığın aşınmasına yol açarak daha kötü sağlık koşulları, daha düşük yaşam süresi beklentisi ve çok yüksek intihar oranları gibi fiziksel olarak yıkıcı sonuçlar doğurmaktadır.¹⁸⁷ Dolayısıyla toprak meselesi, yerleşimci-sömürgeci projenin yerli nüfusu – yerine yenisini koymak için - nasıl yok ettiğinin bir göstergesidir.¹⁸⁸

¹⁷⁸ Bkz. dipnot 162.

¹⁷⁹ Eski Yugoslavya hakkında Uluslararası Mahkeme, *Savcı v. Zdravko Tolimir*, Dava No. IT-05-88/2-T, Karar, 12 Aralık 2012, para. 740.

¹⁸⁰ Ruanda hakkında Uluslararası Ceza Mahkemesi, *Savcı v. Athanase Seromba*, Dava No. ICTR-2001-66-A, Temyiz Kararı, 12 Mart 2008, para. 176; Ruanda hakkında Uluslararası Ceza Mahkemesi, *Savcı v. Siméon Nchamihigo*, Dava No. ICTR01-63-T, Karar ve Hüküm, 12 Kasım 2008, para. 331; İsrail, Kudüs Bölge Mahkemesi, *Başsavcı v. Eichmann*, Dava No. 40/61, Karar, 1968, para. 183; ve Eski Yugoslavya hakkında Uluslararası Mahkeme, *Savcı v. Radovan Karadžić ve Ratko Mladić*, Dava No. IT-95-5-R61; IT-95-18-R6I, Kural 61 İddianamelerin İncelenmesi, 11 Temmuz 1996, para. 94–95.

¹⁸¹ Ruanda hakkında Uluslararası Ceza Mahkemesi, *Savcı v. Jean-Paul Akayesu*, Dava No. ICTR-96-4-T, Karar, 2 Eylül 1998, para. 732.

¹⁸² Eski Yugoslavya hakkında Uluslararası Mahkeme, *Savcı v. Vidoje Blagojević ve Dragan Jokić*, Dava No. IT-02-60-T, Karar, 17 Ocak 2005, para. 666; ve A/HRC/39/CRP.2, para. 1405.

¹⁸³ Bkz. Uluslararası Ceza Mahkemesi, Yargı Duruşması VI, *Savcı v. Bosco Ntaganda*, Dava No. ICC-01/04-02/06-2659, Tazminat Kararı, 8 Mart 2021, para. 73-74; ve Amerikalılar Arası İnsan Hakları Mahkemesi, *Gómez-Palomino v. Peru*, C No. Seriler 136, Karar, 22 Kasım 2005, para. 146.

¹⁸⁴ Bram Wispelwey v.d., “Because its power remains naturalized: Introducing the settler colonial determinants of health”, *Frontiers in Public Health*, Cilt: 11 (Temmuz 2023), s. 3.

¹⁸⁵ [E/C.12/2000/4](#), para. 4; ve Kimberly Matheson v.d., “Canada’s colonial genocide of indigenous peoples: A review of the psychosocial and neurobiological processes linking trauma and intergenerational outcomes”, *International Journal of Environmental Research and Public Health*, Cilt: 19, Sayı: 11 (Mayıs 2022), s. 2.

¹⁸⁶ Patrick Wolfe, “Settler colonialism and the elimination of the native”, *Journal of Genocide Research*, Cilt: 8, Sayı: 4 (2006), s. 388.

¹⁸⁷ [A/HRC/21/53](#), para. 84; [A/HRC/54/31/Add.2](#), para. 21 ve 26; [A/HRC/33/57](#), para. 4–5; Maria Yellow Horse Brave Heart ve diğerleri, “Historical trauma among indigenous peoples of the Americas: concepts, research, and clinical considerations”, *Journal of Psychoactive Drugs*, Cilt: 43, Sayı: 4 (Ekim 2011), s. 284; ve Matheson ve diğerleri, “Canada’s colonial genocide”.

¹⁸⁸ Wolfe, “Settler colonialism”, s. 388.

47. Sonuç olarak, topraktan kopmaya yol açan tekrarlanan zorla yerinden edilme gibi davranış unsurları ile bir halkı toprağa bağlayan kültürel, eğitimsel ve ekonomik yapıların yok edilmesi, “[diğer soykırım eylemlerine] ilham veren ve belirli bir kastın varlığına işaret eden” önemli unsurlar olarak değerlendirilmelidir.¹⁸⁹ Zorla yerinden edilmenin kendisi, ağırlaştırıcı etkenlerle – örneğin tehlikeli, sağlıksız veya toksik koşullarda yerinden edilme – birlikte soykırımın temel bir eylemi olarak değerlendirilebilir.¹⁹⁰ Ayrıca, grubun özel kırılma durumu da göz önünde bulundurulmalıdır.¹⁹¹
48. Kısacası, yok etme kastı, bir grubun varlığının “grubun artık kendini yeniden oluşturamayacağı” şekilde hedef alınması olarak tanımlanmıştır.¹⁹²

C. Devletin sorumluluğu bağlamında soykırım kastı

49. Soykırımın erken teşhisi, İkinci Dünya Savaşı sonrası uluslararası hukuk sisteminin temel ilkelerinden birinin işlevsiz kalmaması adına soykırımın önlenmesi için kritik öneme sahiptir.
50. Bir devletin soykırımdan sorumlu tutulup tutulamayacağını değerlendirirken – yani devlete atfedilebilecek soykırım kastını incelerken – UAD, uluslararası ceza mahkemelerinin içtihatlarından büyük ölçüde yararlanmışır.¹⁹³ Devlet sorumluluğunun “bir bireyin suçtan hüküm giymesi olmaksızın” tespit edilebileceğini kabul ederken,¹⁹⁴ 2007’deki Bosna v. Sırbistan davasında Mahkeme, Devletin soykırım kastını yalnızca bireysel failerin cezai olarak sorumlu tutulduğu durumlarda bulmuştur. Mahkeme, Devlet kastına dair doğrudan bir delil yoksa davranış modelinin “yalnızca bu tür bir kastın varlığına işaret edebilecek” nitelikte olması gerektiğini belirlemiştir.¹⁹⁵ Bu yaklaşım, 2015 yılında Hırvatistan v. Sırbistan davasında, Mahkeme’nin soykırım kastını davranış modellerinden çıkarırken “makuliyetin” de dikkate alınması gerektiğine karar vermesiyle yumuşatılmışır.¹⁹⁶
51. Ancak, Devlet sorumluluğu bağlamında soykırım kastına ilişkin daha fazla netliğe ihtiyaç vardır. Devletin kastı, bireysel failerin soykırım kasıtlarının toplamından türetilebilir, ancak soykırımı önlemek veya durdurmak için çok geç gelebilecek bireysel cezai mahkûmiyetler bulunmadığı gerekçesiyle devletler sorumluluktan muaf tutulmamalıdır. UAD, soykırım konusundaki devlet yükümlülüklerinin “cezai bir niteliği olmadığını”

¹⁸⁹ *Soykırım Suçunun Önlenmesi ve Cezalandırılması Sözleşmesinin Uygulanması (Bosna Hersek v. Sırbistan ve Karadağ)*, Karar, UAD Raporları 2007, s. 43, para. 190 ve 344. Ayrıca bkz. Eski Yugoslavya hakkında Uluslararası Mahkeme, *Savcı v. Radislav Krstić*, Dava No. IT-98-33-A, Temyiz Kararı, 19 Nisan 2004, para. 33.

¹⁹⁰ Eski Yugoslavya hakkında Uluslararası Mahkeme, *Savcı v. Zdravko Tolimir*, Dava No. IT-05-88/2-T, Karar, 12 Aralık 2012, para. 740.

¹⁹¹ A.g.e., para. 742.

¹⁹² Eski Yugoslavya hakkında Uluslararası Mahkeme, *Savcı v. Vidoje Blagojević ve Dragan Jokić*, Dava No. IT-02-60-T, Karar, 17 Ocak 2005, para. 661 ve 666, Eski Yugoslavya hakkında Uluslararası Mahkeme’den alıntı, *Savcı v. Radislav Krstić*, Dava No. IT-98-33-A, Temyiz Kararı, 19 Nisan 2004, para. 31; A/HRC/39/CRP.2, para. 1405; ve Kamboçya Mahkemeleri Olağanüstü Duruşmaları, Dava 002/02 Kararı, para. 801.

¹⁹³ *Soykırım Suçunun Önlenmesi ve Cezalandırılması Sözleşmesinin Uygulanması (Bosna Hersek v. Sırbistan ve Karadağ)*, Karar, UAD Raporları 2007, s. 43, para. 374-376; ve *Soykırım Suçunun Önlenmesi ve Cezalandırılması Sözleşmesi’nin Uygulanması (Hırvatistan v. Sırbistan)*, Karar, UAD Raporları 2015, s. 3, para. 182, 187, 414, 424-430 ve 440.

¹⁹⁴ *Soykırım Suçunun Önlenmesi ve Cezalandırılması Sözleşmesinin Uygulanması (Bosna Hersek v. Sırbistan ve Karadağ)*, Karar, UAD Raporları 2007, s. 43, para. 373-375.

¹⁹⁵ A.g.e., para. 373.

¹⁹⁶ *Soykırım Suçunun Önlenmesi ve Cezalandırılması Sözleşmesinin Uygulanması (Hırvatistan v. Sırbistan)*, para. 148.

kabul etmiştir.¹⁹⁷ Ancak bir Devletin sorumluluğunu tespit etmek için gereken ispat standardı, yarı-cezai bir standarttır. Bu durum, diğer şeylerin yanı sıra, mağdurlar için adaletin gecikmesine veya engellenmesine neden olacaktır.

52. Şu anda UAD önünde olan Gambia v. Myanmar davasına müdahil olan altı Batılı Devlet, “makullük kriterinin” soykırım kastını “çıkarmam yoluyla”¹⁹⁸ belirlemeyi “imkânsız” kılmamak için “dengeli bir yaklaşım” gerektirdiğini savunmuş, başka bir deyişle, Mahkemeye ayrıntılara odaklanırken büyük resmi gözden kaçırmaması gerektiğini hatırlatmıştır. Aksi takdirde, bu durum, Sözleşmenin korumayı amaçladığı mağdurlar yerine Devleti koruma riskini taşımaktadır.¹⁹⁹

53. Bu dengeyi sağlamaya yardımcı olan üç faktör vardır:

(a) “Tek makul çıkarım” testinin uygulanması, öncelikle çıkarılabilecek ancak kanıtlarla makul bir şekilde desteklenmeyen diğer olası kasıtları filtrelemeyi gerektirmektedir.²⁰⁰ Saik ve kasıt arasındaki etkileşimin dengeli bir şekilde değerlendirilmesi, saiklerin bir halkı yok etmek için bu türden özel bir kastı dışlayıp dışlamadığını²⁰¹ veya soykırım kastıyla uyumlu olup olmadığını, hatta onu tek makul çıkarım olarak doğrulayıp doğrulamadıklarını belirlemelidir;

(b) Uluslararası hukuk, Devleti ayrı organlar olarak değil; bir birim olarak ele almaktadır.²⁰² Bu, Devletin eylemi ve kastının bütünsel olarak ele alınması gerektiği anlamına gelir. Hukukun üstünlüğüne dayalı bir Devlet; hükümeti, parlamentosu ve yargısı ile bu organların düzenleyici işlevleri dâhil olmak üzere bir bütün olarak ele alınmalıdır;

(c) Soykırım kastının tespit edilmesi için belirlenen yüksek eşik göz önüne alındığında, eylemlerin bütünselliğini göz önüne sermekteki başarısızlık, suçu örtbas etmek amacıyla suçu işleyen Devletin öne sürdüğü strateji, politika ve eylemler arkasında suçun kendisini görünmez kılma riskini doğurur.²⁰³ Soykırımın bütünselliği içinde tanınmaması, bir Devletin onu işlemek için kullanabileceği kamufleji yaratmaya yardımcı olabilir.

V. “Üçlü mercekle bütünselliği”: İsrail’in bir grup olarak Filistinlilere yönelik kastı

54. İsrail’in eylemlerinin bütünü ele alındığında, bir halkı olduğu gibi yok etme yönündeki mevcut kastı bundan daha açık olamazdı. Özel Raportör, bu bölümde yukarıda belirtilen

¹⁹⁷ A.g.e., para. 170.

¹⁹⁸ Kanada, Danimarka, Fransa, Almanya, Hollanda ve Birleşik Krallık’ın Ortak Müdahale Deklarasyonu (*Gambiya v. Myanmar Davası’na*), para. 52, *Soykırım Suçunun Önlenmesi ve Cezalandırılması Sözleşmesi’nin Uygulanması’ndan (Hırvatistan v. Sırbistan)* alıntı, *Karar, UAD Raporları 2015*, s. 3, para. 148.

¹⁹⁹ *Soykırım Suçunun Önlenmesi ve Cezalandırılması Sözleşmesi’nin Uygulanması (Hırvatistan v. Sırbistan)*, *Karar, UAD Raporları 2015*, s. 3, bkz. Yargıç Cançado Trindade’nin Muhalefet Şerhi, para. 145.

²⁰⁰ Kanada, Danimarka, Fransa, Almanya, Hollanda ve Birleşik Krallık’ın Ortak Müdahale Deklarasyonu (*Gambiya v. Myanmar Davası’na*), para. 50-52.

²⁰¹ Ruanda hakkında Uluslararası Ceza Mahkemesi, *Savcı v. François Karera*, Dava No. ICTR-01-74-T, Karar, 7 Aralık 2007, para. 534; Ruanda hakkında Uluslararası Ceza Mahkemesi, *Eliézer Niyitegeka v. Savcı*, Dava No. ICTR-96-14-A, Temyiz Kararı, 9 Temmuz 2004, para. 53; Eski Yugoslavya hakkında Uluslararası Mahkemesi, *Savcı v. Karadžić*, Dava No. IT-95-5/18-T, Karar, 24 Mart 2016, para. 554; ve Kamboçya Mahkemeleri Olağanüstü Duruşmaları, Dava 002/02 Kararı, para. 4507-4512.

²⁰² Uluslararası haksız fiillerden dolayı devletlerin sorumluluğu, yorumlarla birlikte (Bkz. [A/CN.4/SER.A/2001/Add.1](#) (Bölüm 2), s. 35).

²⁰³ Leanne Betasamosake Simpson, *As We have Always Done: Indigenous Freedom Through Radical Resistance* (Minneapolis, University of Minnesota Press, 2017), s. 15.

çerçeveyi işgal altındaki Filistin topraklarının bütününde Filistinlilerin bütününe hedef alan eylemlerin bütününe (“üçlü mercekle bütünselliği”) uygular. Ardından, İsrail’in eylemlerinin belirli bileşenlerini analiz eder: İsrail’in bölgedeki siyasi projesinin daha geniş bağlamı; Filistin halkına yönelik verilen zararların doğası ve bu özel kastı gizleyen saikler.

A. Toprak bütünselliği: “Büyük İsrail”

55. Hem İsrail’in hem de işgal altındaki Filistin topraklarının bulunduğu bölgede Yahudi egemenliğini pekiştiren “Büyük İsrail” (Eretz Yisrael) hedefi, Siyonist projenin en başından beri ve İsrail’in varlığından önce uzun süredir devam eden bir amaç olmuştur.²⁰⁴ Filistinlilerin bu topraklarda yasal olarak tanınmış kendi kaderini tayin hakkı ile geniş nüfusları,²⁰⁵ “Büyük İsrail”in gerçekleştirilmesinin önünde hem yasal hem de demografik engeller teşkil etmiştir.
56. Ardışık Hükümetler, bu hedefi Yerli Filistin halkının silinmesi üzerine kurulu bir şekilde sürdürmüştür.²⁰⁶ Oslo Anlaşmaları’ndan sonra dahi, bu anlaşmalar iki devletli çözüme yönelik uluslararası desteği simgelemekte, plan iletilemektedir.²⁰⁷ O tarihten bu yana, İsrail kolonileri 128’den 358’e²⁰⁸ ve yerleşimci sayısı 256.400’den²⁰⁹ 714.600’e yükselmiştir.²¹⁰ 2018 tarihli Ulus Devlet Yasası, “Eretz Yisrael” üzerindeki münhasır Yahudi egemenliğini ve bu bölgedeki “Yahudi yerleşimlerini” ulusal bir öncelik olarak belirlemiştir.²¹¹ 28 Aralık 2022’de, mevcut İsrail Hükümeti Batı Şeria’daki kolonilerin genişletilmesi planını açıklamıştır²¹² ve önemli miktarda arazi müsaderesi ve yerleşim genişlemesini agresif bir şekilde iletlemiştir. Eylül 2023’te Başbakan Netanyahu, Birleşmiş Milletler Genel Kurulu önünde, işgal altındaki Filistin topraklarını silip İsrail’i yerleştiren bir harita sergilemiştir.²¹³
57. Filistinlilerin kendi kaderini tayin taleplerini İsrail için bir güvenlik tehdidi olarak çerçeveleyen siyasi bir doktrinin geliştirilmesi,²¹⁴ kalıcı işgali meşrulaştırmaya hizmet

²⁰⁴ Itzhak Galnoor, *The Partition of Palestine: Decision Crossroads in the Zionist Movement* (Albany, State University of New York Press, 1995), s. 66.

²⁰⁵ [A/77/356](#), para. 25–32.

²⁰⁶ A.g.e., para. 38–40; Fayez Sayegh, *Zionist Colonialism in Palestine* (Beirut, Research Centre, Palestine Liberation Organization, 1965), s. 27; ve Nadav G. Shelef, “From ‘Both Banks of the Jordan’ to the ‘Whole Land of Israel:’ ideological change in revisionist Zionism”, *Israel Studies*, Cilt: 9, Sayı: 1 (2004), s. 125–148.

²⁰⁷ Bkz. [www.timesofisrael.com/knesset-votes-overwhelmingly-against-palestinian-statehood-days-before-pms-us-trip/](#); [www.timesofisrael.com/netanyahu-boasts-of-thwarting-the-establishment-of-a-palestinian-state-for-decades/](#); ve [www.bbc.com/news/world-middle-east-68025945](#).

²⁰⁸ Bkz. [https://peacenow.org.il/en/30-years-after-oslo-the-data-that-shows-how-the-settlements-proliferated-following-the-oslo-accords](#) ve [https://peacenow.org.il/en/settlements-watch/settlements-data/population](#).

²⁰⁹ Bkz. [https://peacenow.org.il/en/30-years-after-oslo-the-data-that-shows-how-the-settlements-proliferated-following-the-oslo-accords](#).

²¹⁰ Bkz. [www.un.org/unispal/wp-content/uploads/2024/08/One-Year-Report-on-Israeli-Settlements-in-the-occupied-West-Bank-including-East-Jerusalem-Reporting-period-January-December-2023.pdf](#).

²¹¹ Bkz. [www.badil.org/cached_uploads/view/2021/04/20/nationstatelaw-positionpaper-badil-oct2018-1618905362.pdf](#) s. 11–12; ve

[https://main.knesset.gov.il/EN/activity/Documents/BasicLawsPDF/BasicLawNationState.pdf](#).

²¹² *İsrail’in Doğu Kudüs de dâhil olmak üzere İşgal Altındaki Filistin Topraklarındaki Politika ve Uygulamalarından Kaynaklanan Hukuki Sonuçlar, İstisari Mütalaa, 19 Temmuz 2024, UAD Raporları 2024*, para. 170.

²¹³ Bkz. [www.timesofisrael.com/full-text-of-netanyahus-un-address-on-the-cusp-of-historic-saudi-israel-peace/](#).

²¹⁴ Bkz. Eski Yugoslavya hakkında Uluslararası Mahkemesi, *Savcı v. Radovan Karadžić ve Ratko Mladić*, Dava No. IT-95-5-R61; IT-95-18-R6I, İddianamelerin 61. Kural İncelemesi, 11 Temmuz 1996, para. 94–95; ve Ruanda hakkında Uluslararası Ceza Mahkemesi, *Savcı v. Jean-Paul Akayesu*, Dava No. ICTR-96-4-T, Karar, 2 Eylül 1998, para. 524.

etmiştir.²¹⁵ Filistinlilerin kasıtlı olarak insandışılaştırılması, 1947-1949 döneminden günümüze kadar süregelen sistematik etnik temizliklere yol açmıştır.²¹⁶ Filistinlilere yönelik ideolojik nefret, toplumun ve İsrail Devlet aygıtının bazı kesimlerine yayılmıştır.²¹⁷

58. Bu arada, baskıya rağmen Filistinliler topraklarını terk etmeyi reddetmekte ve nüfusları artmaktadır. Çoğunluğu Yahudi olan bir devletin başarılabilir hale gelmesi riskinin artması, yıkımı giderek sürecin kaçınılmaz bir parçası haline getirmiştir.²¹⁸
59. 7 Ekim'deki olaylar, "Büyük İsrail" hedefine doğru ilerlemek için itici bir güç sağlamıştır. Filistinlilerin Arap dünyasına sürülmesi yönündeki çağrılar, fetih, kolonizasyon ve ilhak söylemleri eşliğinde artmıştır.²¹⁹ İsrail İstihbarat Bakanlığı'nın Ekim 2023 tarihli, tüm Gazze nüfusunun Mısır'a sürülmesini ana hatlarıyla açıklayan "konsept belgesi",²²⁰ hükümet koalisyonu içinde geniş çapta açık destek görmüş ve bu,²²¹ Gazze'yi yeniden kolonize etmek için bir fırsat olarak²²² değerlendirilmiştir. Aynı dönemde Batı Şeria'da da, 7 Ekim sonrasında, ilhak ve koloni inşası yoğunlaştırılmıştır.²²³
60. Devletin yıkım kastı, çeşitli açıklama ve planlarda ifade edilmiş ve bağlam içinde değerlendirilen eylemlerden çıkarılabilir hale gelmiş, giderek daha belirgin olmuştur. Bu tutum, 7 Ekim öncesinde dahi Filistin toplumu, ekonomisi ve çevresi üzerinde "birikimli, çok katmanlı ve nesiller boyu sürecek bir etkiye" yol açmış ve Filistinlilerin yaşam koşullarının kötüleşmesine neden olmuştur.²²⁴
61. İsraililerin 7 Ekim'de maruz kaldığı şiddet ve travma, kolektif düşmanlığı derinleştirmiş ve imha çağrılarını arttırmıştır.²²⁵ Daha önce gerçekleşen soykırımları anımsatan bir şekilde, ortaya çıkan intikamcı atmosfer, askerleri kendilerinden istenen iğrenç görevlerin

²¹⁵ [A/78/545](#), para. 13; [A/HRC/53/59](#), para. 4, 36–37 ve 42; *İsrail'in Doğu Kudüs de dâhil olmak üzere İşgal Altındaki Filistin Topraklarındaki Politika ve Uygulamalarından Kaynaklanan Hukuki Sonuçlar, İstisari Mütalaa, 19 Temmuz 2024, UAD Raporları 2024*, para. 47 ve 205, ayrıca bkz. Yargıç Charlesworth'un Beyanı, para. 16.

²¹⁶ Idith Zertal, *Israel's Holocaust and the Politics of Nationhood* (Cambridge, Cambridge University Press, 2009), s. 174 ve 196.

²¹⁷ Nadera Shalhoub-Kevorkian, *Security Theology, Surveillance and the Politics of Fear* (Cambridge, Cambridge University Press, 2015), s. 14.

²¹⁸ Bkz. *Soykırım Suçunun Önlenmesi ve Cezalandırılması Sözleşmesinin Uygulanması (Bosna Hersek v. Sırbistan ve Karadağ)*, Karar; *UAD Raporları 2007*, s. 43, para. 372.

²¹⁹ Bkz. www.i24news.tv/en/news/israel-at-war/artc-i24news-exclusive-former-fm-eli-cohen-says-saudi-could-accept-normalization-without-palestinian-state.

²²⁰ Bkz. <https://www.mekomit.co.il/%d7%94%d7%9e%d7%a1%d7%9e%d7%9a-%d7%94%d7%9e%d7%9c%d7%90-%d7%a9%d7%9c-%d7%9e%d7%a9%d7%a8%d7%93-%d7%94%d7%9e%d7%95%d7%93%d7%99%d7%a2%d7%99%d7%9f-%d7%9b%d7%99%d7%91%d7%95%d7%a9-%d7%a2%d7%96%d7%94-%d7%95/>; ve <https://apnews.com/article/israel-gaza-population-transfer-hamas-egypt-palestinians-refugees-5f99378c0af6aca183a90c631fa4da5a>.

²²¹ Bkz. <https://x.com/MiddleEastEye/status/1747967081541255628> ; <https://t.me/bengvir/4294> (çevirisi için bkz: <https://x.com/KhaledYousry22/status/1798729352412319874>) ; www.youtube.com/watch?v=I3XLtt2yXGI ; ve www.aljazeera.com/news/2024/1/29/israeli-ministers-join-gathering-calling-for-rebuilding-settlements-in-gaza .

²²² Bkz. www.haaretz.com/israel-news/2024-01-28/ty-article/ministers-from-netanyahus-party-jointhousands-of-israelis-at-resettle-gaza-conference/0000018d-512f-dfdc-a5ad-db7f35e10000.

²²³ [A/79/347](#), para. 6 ve 15–17.

²²⁴ *İsrail'in Doğu Kudüs de dâhil olmak üzere İşgal Altındaki Filistin Topraklarındaki Politika ve Uygulamalarından Kaynaklanan Hukuki Sonuçlar, İstisari Mütalaa, 19 Temmuz 2024, UAD Raporları 2024*, para. 242.

²²⁵ Martin Shaw, "Palestine in an international historical perspective on genocide", *Holy Land Studies*, Cilt: 9, Sayı: 1 (Mayıs 2010), s. 20.

“istekli infazcılarını” olmaya hazırlamıştır.²²⁶ Filistinlilerin toprakla olan bağlantısını koparmak için ortaya çıkan bu fırsat aşağıda ana hatlarıyla belirtildiği gibi, Filistinlilerin varoluşu için öngörülebilir bir tehdit doğurmuştur.²²⁷

B. Grup bütünselliği: Filistin halkının yok edilmesi

62. 7 Ekim 2023'ten bu yana Filistin halkının yaşamının yok edilmesi hızlı ve kapsamlı bir şekilde gerçekleşmektedir. Kitlesele ölümler, aile soylarının yok edilmesi, çocukların geniş çapta hedef alınması ve işkenceler arasında, işgal altındaki Filistin toprakları kasıtlı olarak yaşanamaz hale getirilmektedir – her seferinde bir ev, okul, kilise, cami, hastane, mahalle, topluluk yok edilmektedir. Gazze'den Batı Şeria'ya yayılan bu planlı yıkım, birbirine bağlı olayların kasıtlı bir kampanyasını ortaya koymakta ve topluca ele alınması gerekmektedir.
63. İsrail, “gruba fiziksel yok oluşunu getirecek yaşam koşullarını kasıtlı olarak dayatma”²²⁸ şeklinde bir davranış modeli izlemektedir; bu, zaten kırılğan olan sağlık, gıda güvenliği ve Su, Sanitasyon ve Hijyen [Water, Sanitation and Hygiene for All (WASH)] altyapısının sistematik yıkımıyla belgelenmiştir. İşgal altındaki topraklarda şiddetin yoğunluğu değişiklik gösterse de Gazze'de bu yıkıcı şiddet, açlık, salgınlar ve güvenli geri dönüş imkânı olmayan zorunlu göçlere yol açmış, bu sonuçlar açıkça hedeflenmiştir. İşgal altındaki Filistin topraklarında altyapının tahrip edilmesi, grubun uzun vadeli hayatta kalmasını tehlikeye atmaktadır. Halk sağlığının kasıtlı olarak bozulması, “yıpratma yoluyla” soykırım tekniğidir.²²⁹ 500.000'den fazla okulsuz çocuk ve 88.000 üniversitesiz öğrenci için felaketle sonuçlanacak bir kader belirlenmiştir.²³⁰
64. Filistinliler için, eklenen acı katmanları ve zorunlu göçler, Nakba'nın travmasını yaşayan bu insanların miras aldıkları psikolojik kırılğanlıklarını daha da kötüleştirmektedir.²³¹ Güçsüz düşen insanların aylarca bir güvensiz bölgeden diğerine sürüklenmesi – bombalardan ve kurşunlardan kaçarken, kaçış ihtimali çok düşük, kayıp, korku ve keder içinde, barınak, temiz su, yiyecek ve sağlık hizmetlerine erişim sınırlıyken – özellikle çocuklar üzerinde hesaplanamaz zararlara yol açmıştır.²³² Yerinden edilen Filistinlilerin hareketleri, geçmiş soykırımlardaki ölüm yürüyüşlerini ve Nakba'yı anımsatmaktadır. Zorunlu göç, toprakla olan bağı kopararak gıda egemenliğini ve kültürel aidiyeti zayıflatmakta ve daha fazla göçe yol açmaktadır.²³³ Toplumsal bağlar kopmakta, sosyal

²²⁶ William Schabas, “Hate speech in Rwanda: the road to genocide”, içinde *Genocide and Human Rights*, Mark Lattimer, ed. (London, Routledge, 2017), s. 261.

²²⁷ Bkz. para. 46–48 (yukarıda).

²²⁸ Soykırım Suçunun Önlenmesi ve Cezalandırılması Sözleşmesi, md. II (c).

²²⁹ Bkz. www.aljazeera.com/opinions/2024/9/2/polio-and-israels-attrition-genocide-in; ve Ruanda hakkında Uluslararası Ceza Mahkemesi, *Savcı v. Clement Kayishema ve Obed Ruzindana*, Dava No. ICTR-95-1-T, Karar, 21 Mayıs 1999, para. 115-116.

²³⁰ Bkz. <https://www.thenation.com/article/world/gaza-students-future/>; ve www.bbc.co.uk/news/world-middle-east-68023080.

²³¹ Eski Yugoslavya hakkında Uluslararası Mahkeme, *Savcı v. Zdravko Tolimir*, Dava No. IT-05-88/2-T, Karar, 12 Aralık 2012, para. 742.

²³² [A/78/545](#), para. 21; ; Ruanda hakkında Uluslararası Ceza Mahkemesi, *Savcı v. Jean-Paul Akayesu*, Dava No. ICTR-96-4-T, Karar, 2 Eylül 1998, para. 121; Eski Yugoslavya hakkında Uluslararası Mahkemesi, *Savcı v. Zdravko Tolimir*, Dava No. IT-05-88/2-T, Karar, 12 Aralık 2012, para. 742; Ruanda hakkında Uluslararası Ceza Mahkemesi, *Savcı v. Clement Kayishema ve Obed Ruzindana*, Dava No. ICTR-95-1-T, Karar, 21 Mayıs 1999, para. 532-533; ve Kanada, Danimarka, Fransa, Almanya, Hollanda ve Birleşik Krallık'ın Ortak Müdahale Bildirisi (*Gambiya v. Myanmar davasına*), para. 67-71.

²³³ [A/79/171](#), para. 80 ve 110–111; ve www.ohchr.org/sites/default/files/documents/issues/food/2024-08-27-visuals-palestinian-people-food-sovereignty.pdf, s. 6 ve 12.

doku parçalanmakta ve direncin kaynakları tükenmektedir. Sistemik zorunlu göç, “yaşama isteğinin, yaşama ruhunun ve bizzat yaşamın yıkımına” sebep olmaktadır.²³⁴

65. 7 Ekim sonrası İsrail’in genel tutumu, hem doğrudan mağdurları hem de sürgündeki tanıkları da kapsayan tüm Filistinliler üzerinde aslında öngörülmesi mümkün, ciddi psikolojik zararlar oluşturmuştur. Genel amaç, Filistinlileri toplu olarak aşağılamak ve onurlarını zedelemektir. Tutsaklar topluca soyulup sadistçe işkenceye tabi tutulmakta, yetişkinlerin ve çocukların cesetleri sokakta biriktirilmekte ve çürümeye terk edilmekte; hayatta kalanlar hayvan yemleri ve otlar yemeye, deniz suyu veya hatta lağım suyu içmeye zorlanmakta; aralarında henüz emeklemeye bile başlamamış küçük çocukların da bulunduğu binlerce kişi sakat bırakılmakta; evler yıkılmakta ve özel yaşam ihlal edilmekte; geri dönecek hiçbir şey bırakılmamaktadır. Toplu mezarların kazılması ve cesetlerin çıkarılıp başka yerlere taşınması gibi başlı başına soykırım kastını gösterebilecek saygısızlık eylemleri görülmektedir.²³⁵ Bir arada değerlendirildiğinde, bu eylemler, uluslararası içtihat tarafından “... grubun yok edilmesi sürecindeki adımlar”²³⁶ olarak tanınandan çok daha fazlasıdır. Acı ve kayıplar, gelecek nesilleri etkileyecektir.²³⁷
66. Soykırım, farklı bölgelerdeki aynı grubun üyelerinin hedef alınmasıyla, farklı yoğunluklarda eylemler aracılığıyla kendini göstermektedir.²³⁸ Arka planda, İsrail içindeki Filistinliler (“içerideki düşmanlar”) de baskıya uğramaktadır.²³⁹ Birleşmiş Milletler’e ve özellikle UNRWA’ya yönelik amansız saldırılar, daha geniş bölgedeki milyonlarca Filistinli mültecinin sosyoekonomik yaşam hatlarını tehdit etmekte olup göz ardı edilemez hale gelmektedir.
67. İsrail’in eylemlerinin yıkıcı sonuçları, sadece Gazze merkezinde değil, Batı Şeria’da da aynı soykırımcı davranış kalıplarının ortaya çıkmasıyla çok daha geniş bir alanda yankı bulmaktadır. Buradan çıkarılacak tek makul sonuç, amacın “grubun yenilenme ve dolayısıyla uzun vadede hayatta kalmasını sağlama kapasitesine” açık bir saldırı olduğudur.²⁴⁰

C. Eylem bütünselliği: Soykırım kastının meşru müdafaa olarak gerekçelendirilmesi

68. Böyle bir toptan yok ediş karşısında, İsrail’in, bazı Devletler tarafından kabul edilen, hedefleri “ Hamas’ı ortadan kaldırmak”²⁴¹ ve “rehineleri eve getirmek”²⁴² olarak kalmaktadır. Bu hedefler ya da saikler soykırım kastının bulunmasının tek makul çıkarım

²³⁴ Ruanda hakkında Uluslararası Ceza Mahkemesi, *Savcı v. Jean-Paul Akayesu*, Dava No. ICTR-96-4-T, Karar, 2 Eylül 1998, para. 732.

²³⁵ Eski Yugoslavya hakkında Uluslararası Mahkeme, *Savcı v. Radislav Krstić*, Dava No. IT-98-33-T, para. 596; www.ochaopt.org/content/hostilities-gaza-strip-and-israel-flash-update-99 ; www.unocha.org/publications/report/occupied-palestinian-territory/hostilities-gaza-strip-and-israel-flash-update-158 ; ve www.ochaopt.org/content/hostilities-gaza-strip-and-israel-flash-update-164.

²³⁶ Ruanda hakkında Uluslararası Ceza Mahkemesi, *Savcı v. Jean-Paul Akayesu*, Dava No. ICTR-96-4-T, Karar, 2 Eylül 1998, para. 732.

²³⁷ Uluslararası Ceza Mahkemesi, Yargı Duruşması VI, *Savcı v. Bosco Ntaganda*, Dava No. ICC-01/04-02/06-2659, Tazminat Emri, 8 Mart 2021, para. 73-74; Uluslararası Ceza Mahkemesi, *Savcı v. Dominic Ongwen*, Dava No. ICC02/04-01/15, Tazminat Emri, 28 Şubat 2024, para. 410-412

²³⁸ Shaw, “Palestine in an international historical perspective”, s. 3-6.

²³⁹ Bkz. <https://zeteo.com/p/palestinian-israel-gaza-genocide-arab-citizens>; ve www.adalah.org/en/content/view/11158.

²⁴⁰ *Soykırım Suçunun Önlenmesi ve Cezalandırılması Sözleşmesi'nin Uygulanması (Hırvatistan v. Sırbistan)*, Karar; *UAD Raporları 2015*, s. 3, para. 136.

²⁴¹ Bkz. <https://news.un.org/en/story/2023/10/1142847>.

²⁴² A.g.e.

olarak değerlendirilmesini engellemektedir. Bunun yerine iki saik de beraber ve ayrı ayrı soykırım kastını doğrulamaktadır.

69. Tarih göstermektedir ki:

a. İctihatta kabul edildiği gibi, silahlı çatışma durumlarında soykırım gerçekleşebilir.²⁴³ Hâkim Trindade'nin açıkladığı gibi: "Soykırım failleri neredeyse her zaman eylemlerinin 'devam eden bir askeri çatışmaya uygun olarak' gerçekleştirildiğini iddia edeceklerdir ancak 'soykırım, askeri hedeflere ulaşmanın bir yolu olabileceği gibi, askeri çatışma da bir soykırım planını harekete geçirmenin bir yolu olabilir',"²⁴⁴

b. Altta yatan farklı saikler soykırım kastını değiştirmemektedir.²⁴⁵ Hâkim Bhandari'nin gözlemediği gibi "soykırım *kastı* diğer gizli *saiklerle aynı anda* var olabilir."²⁴⁶ Uluslararası ceza içtihadında kasıt (suç teşkil eden bir sonuca ulaşma amacı: grubun yok edilmesi) saikten (bir eylemin arkasındaki neden: nefret,²⁴⁷ intikam/toplu ceza,²⁴⁸ kişisel siyasi davalar,²⁴⁹ iddia edilen tehdit²⁵⁰) ayrılmaktadır.²⁵¹ Ceza hukukunda saik genellikle alakasız olsa da²⁵² kastı açığa çıkarabilir.²⁵³

70. 7 Ekim'den sonra İsrail Gazze'deki askeri operasyonlarını bir meşru müdafaa savaşı²⁵⁴ ve terörist bir gruba karşı mücadele²⁵⁵ olarak lanse etmiştir.²⁵⁶ Fakat İsrail'in, kendi işgali altına bulunan bir nüfusa karşı meşru müdafaaada bulunamayacağı iyi bilinen bir

²⁴³ Eski Yugoslavya hakkında Uluslararası Mahkeme, *Savcı v. Radislav Krstić*, Dava No. IT-98-33-T, para. 572.

²⁴⁴ *Soykırım Suçunun Önlenmesi ve Cezalandırılması Sözleşmesinin Uygulanması (Hırvatistan v. Sırbistan)*, Karar, *UAD Raporları 2015*, s. 3, bkz. Yargıç Cançado Trindade'nin Muhalif Görüşü, para. 144.

²⁴⁵ Soykırım Sözleşmesi, *Travaux Préparatoires*, [A/C.6/SR.77](#), s. 131–133; ve [A/C.6/SR.75](#), s. 117.

²⁴⁶ *Soykırım Suçunun Önlenmesi ve Cezalandırılması Sözleşmesinin Uygulanması (Hırvatistan v. Sırbistan)*, Karar, *UAD Raporları 2015*, s. 3, bkz. Yargıç Bhandari'nin Muhalefet Şerhi, para. 50 (vurgular orijinalinde).

²⁴⁷ Eski Yugoslavya hakkında Uluslararası Mahkeme, *Savcı v. Goran Jelisić*, Dava No. IT-95-10-T, Karar, 14 Aralık 1999, para. 79.

²⁴⁸ *Soykırım Suçunun Önlenmesi ve Cezalandırılması Sözleşmesinin Uygulanması (Hırvatistan v. Sırbistan)*, Karar, *UAD Raporları 2015*, s. 3, bkz. Yargıç Bhandari'nin Muhalefet Şerhi, para. 50; [S/2005/60](#), para. 493; ve Ruanda hakkında Uluslararası Ceza Mahkemesi, *Savcı v. Clement Kayishema ve Obed Ruzindana*, Dava No. ICTR-95-1-A, Temyiz Kararı, 1 Haziran 2001, para. 161.

²⁴⁹ Eski Yugoslavya hakkında Uluslararası Mahkeme, *Savcı v. Goran Jelisić*, Dava No. IT-95-10-A, Temyiz Kararı, 5 Temmuz 2001, para. 49; ve Eski Yugoslavya hakkında Uluslararası Mahkemesi, *Savcı v. Milorad Krnojelac*, Dava No. IT97-25-A, Temyiz Kararı, 17 Eylül 2003, para. 102.

²⁵⁰ Ruanda hakkında Uluslararası Ceza Mahkemesi, *Savcı v. Clement Kayishema ve Obed Ruzindana*, Dava No. ICTR-95-1-T, Karar, 21 Mayıs 1999, para. 309-310; Uluslararası Ceza Mahkemesi, *Savcı v. Omar Hassan Ahmad Al Bashir*, Dava No. ICC-02/05-01/09, (Birinci) Tutuklama Emri Kararı, 4 Mart 2009, bk. Yargıç Anita Usacka'nın Ayrı ve Kısmen Muhalif Görüşü, para. 65.

²⁵¹ Eski Yugoslavya hakkında Uluslararası Mahkeme, *Savcı v. Tihomir Blaškić*, Dava No. IT-95-14-A, Temyiz Kararı, 29 Temmuz 2004, para. 694; Uluslararası Ceza Mahkemeleri Rezidüel Mekanizması, *Savcı v. Radovan Karadžić*, Dava No. MICT-13-55-A, Temyiz Kararı, 20 Mart 2019, para. 722; ve Eski Yugoslavya hakkında Uluslararası Mahkeme, *Savcı v. Milomir Stakić*, Dava No. IT-97-24-A, Temyiz Kararı, 22 Mart 2006, para. 45.

²⁵² Eski Yugoslavya hakkında Uluslararası Mahkeme, *Savcı v. Duško Tadić*, Dava No. IT-94-1-A, Temyiz Kararı, 15 Temmuz 1999, para. 268-269.

²⁵³ Tihomir Blaškić, Dava No. IT-95-14-A, Temyiz Kararı, 29 Temmuz 2004, para. 694; Uluslararası Ceza Mahkemeleri Rezidüel Mekanizması, *Savcı v. Dragoljub Kunarac, Radomir Kovač ve Zoran Vuković*, Dava No. IT-96-23-A & IT-96- 23/1-A, Karar, 12 Haziran 2002, para. 153.

²⁵⁴ Bkz. <https://www.icj-cij.org/sites/default/files/case-related/192/192-20240112-ora-01-00-bi.pdf>, para. 4.

²⁵⁵ Bkz. www.youtube.com/watch?v=sM7Hc7a0vZY; <https://x.com/IsraeliPM/status/1745501853016523013>; ve <http://www.gov.il/en/pages/opening-statement-of-mfa-legal-advisor-tal-becker-at-icj-proceedings-12-jan-2024>.

²⁵⁶ Bkz. www.israelnationalnews.com/news/382632.

gerçekdir.²⁵⁷ İşgalci Güç, işgal altındaki nüfusu hedef almak yerine korumalıdır. İsrail'in hukuksuz işgalini sonlandırmasına yönelik UAD yönergesini görmezden gelmesi bağlamında, direnci ortadan kaldırma hedefi uluslararası teamül hukuku tarafından korunan kendi kaderini tayin ve baskıcı bir rejime direnme haklarıyla çelişmektedir.²⁵⁸ Tüm nüfusu dirence katılan ve bu yüzden yok edilebilir olarak göstermektedir. Kendi kaderini tayin hakkını baskılamaya devam ederek²⁵⁹ İsrail, grubun yok edilmesini meşrulaştırmak için meşru müdafaa, isyanla veya terörle mücadele gibi gerekçelerin kullanıldığı ve bunun da soykırımı yol açtığı tarihi örnekleri tekrarlamaktadır.²⁶⁰

71. Filistinlilerin insandışılaştırması zirveye ulaşırken²⁶¹ dünya, onların yaşadığı bireysel ve toplumsal yıkımların etkisine karşı duyarsız hale gelmiştir. Gazze'de İsrail askeri unsurların yanı sıra sivilleri, yerel yönetim yapılarını ve kamu görevlilerini de hedef almıştır.²⁶² Tam ölçekli askerî operasyonları Batı Şeria'ya genişletmesi Hamas dışındaki Filistinlileri hedef alma amacını ortaya çıkarmaktadır.
72. İsrail cumhurbaşkanı, Isaac Herzog'un açıkladığı gibi İsrail "orada tüm bir ulus sorumlu" anlayışıyla hareket etmektedir.²⁶³ Tüm nüfus İsrail tarafından "masum olmayan" ve "alakasız olmayan" olarak değerlendirilmiş ve ayırım gözetmeyen, orantısız saldırılara maruz kalmıştır.²⁶⁴ Yakıp yıkma taktikleri meşru kuvvet sınırlarını hayli aşarak siviller arasında dehşet saçmaktadır. Hamas'la bağlantıya dair sürekli, kanıtlanmamış atıflar ve hemen hemen her saldırıda "insan kalkanı [canlı kalkan]" iddiaları, sivillerin sistematik olarak hedef alınmasını gizlemeye yardımcı olmakta ve fiili olarak Filistinlilerin sivillliğini tamamen ortadan kaldırmaktadır.²⁶⁵ Filistinlilerin İsrail kayıplarıyla kıyaslandığında yaşadıkları orantısız kayıplar,²⁶⁶ İsrail'in çok daha üstün askeri kabiliyetleri bağlamında değerlendirildiğinde,²⁶⁷ iddia edilenden farklı bir kastın var olduğunu düşündürmektedir.²⁶⁸
73. Sivil olduğu bilinen kişilerin öldürülmesindeki rahatsız edici sıklık ve acımasızlık yok edici bir kastın "sistematik doğasının simgesi"dir.²⁶⁹ Saatlerce yardım için yalvardıktan

²⁵⁷ *İşgal Altındaki Filistin Topraklarında Duvar İnşa Edilmesinin Hukuki Sonuçları, İstisari Mütalaa, 9 Temmuz 2004, UAD Raporları 2004*, s. 136, para. 139; ve *İsrail'in Doğu Kudüs de dâhil olmak üzere İşgal Altındaki Filistin Topraklarındaki Politika ve Uygulamalarından Kaynaklanan Hukuki Sonuçlar, İstisari Mütalaa, 19 Temmuz 2024, UAD Raporları 2024*, bkz. Declaration of Judge Tladi, para. 48.

²⁵⁸ Genel Kurul kararı [37/43](#), para. 2; *İsrail'in Doğu Kudüs de dâhil olmak üzere İşgal Altındaki Filistin Topraklarındaki Politika ve Uygulamalarından Kaynaklanan Hukuki Sonuçlar, İstisari Mütalaa, 19 Temmuz 2024, UAD Raporları 2024*, bkz. Declaration of Judge Charlesworth, para. 23-24; *Batı Sahra, İstisari Mütalaa, UAD Raporları 1975*, s. 12, bkz. Başkan Yardımcısı Ammoun'un Muhalefet Şerhi, para. 100 ve [1514 \(XV\)](#) sayılı Genel Kurul kararı.

²⁵⁹ *İsrail'in Doğu Kudüs de dâhil olmak üzere İşgal Altındaki Filistin Topraklarındaki Politika ve Uygulamalarından Kaynaklanan Hukuki Sonuçlar, İstisari Mütalaa, 19 Temmuz 2024, UAD Raporları 2024*, para. 257, 261-262, 267, 272 ve 274.

²⁶⁰ Örn. Martin Shaw, "Darfur: counter-insurgency, forced displacement and genocide", *British Journal of Sociology*, Cilt: 62, Sayı: 1 (Mart 2011), s. 59; ve A/HRC/39/CRP.2, para. 99, 1124 ve 1480.

²⁶¹ İsrail ile ilgili olarak bkz. www.972mag.com/dehumanization-moral-abyss-israelis/.

²⁶² Bkz. <https://opiniojuris.org/2024/08/02/reflecting-on-genocidal-intent-in-the-icj-case/>.

²⁶³ Bkz. www.huffingtonpost.co.uk/entry/israel-gaza-isaac-herzog_n_65295ee8e4b03ea0c004e2a8.

²⁶⁴ Bkz. <http://www.ohchr.org/sites/default/files/documents/countries/opt/20240619-ohchr-thematic-report-indiscrim-disprop-attacks-gaza-oct-dec2023.pdf>; ve [A/HRC/55/73](#), para. 58-75.

²⁶⁵ [A/HRC/55/73](#), para. 55; ve <https://jewishcurrents.org/human-shields-gaza-israel-a-legal-justification-for-genocide>.

²⁶⁶ Bkz. www.gov.il/en/pages/swords-of-iron-idf-casualties.

²⁶⁷ Eski Yugoslavya hakkında Uluslararası Mahkemesi, *Savcı v. Mile Mrkšić ve diğerleri*, Dava No. IT-95-13/1-T, Karar, 27 Eylül 2007, para. 470-472.

²⁶⁸ A/HRC/39/CRP.2, para. 1435-1436.

²⁶⁹ Ruanda hakkında Uluslararası Ceza Mahkemesi, *Savcı v. Ildéphonse Nizeyimana*, Dava No. ICTR-2000-55C-T, Karar, 19 Haziran 2012, para. 1521 ve 1530; ve *Soykırım Suçunun Önlenmesi ve Cezalandırılması*

sonra 355 kurşunla öldürülen altı yaşındaki Hind Rajab;²⁷⁰ Down Sendromlu Muhammed Bhar'ın köpekler tarafından ölümcül şekilde parçalanması;²⁷¹ yaşlı sağır bir adam olan Atta Ibrahim Al-Muqaid'in evinde infazı ve daha sonra katili ve diğer askerlerin sosyal medyada övünmesi;²⁷² El Nasr Hastanesi'nin yoğun bakım ünitesinde kasıtlı olarak yavaş yavaş ölüme ve çürümeye bırakılan prematüre bebekler;²⁷³ "güvenli koridor" propaganda fotoğrafında görüldükten sonra güney Gazze'ye giderken öldürülen yaşlı bir adam olan Bashir Hajji;²⁷⁴ tahliye emriyle Nasser Hastanesi'ne gönderildikten sonra bir keskin nişancı tarafından vurulan kelepçeli rehine Abu al-Ola.²⁷⁵ Gazze'deki olaylar dindiğinde, Filistinlilerin yaşadığı dehşetin gerçek boyutları ortaya çıkacaktır.

74. İsrail'in belirttiği ikinci hedef İsraili rehinelere kurtarılmasıdır.²⁷⁶ Bu iddia, İsrail'in kendisinin rehinelere verdiği zarardan ötürü çürütülmüştür: İsrail'in ayırım gözetmeyen bombalamaları veya dost ateşi sonucu ölenlerin sayısı, kurtarılanlardan fazladır.²⁷⁷ Ateşkes müzakerelerinin sabote edilmesi rehine ölümleriyle sonuçlanmıştır.²⁷⁸ Başbakan

Sözleşmesinin Uygulanması (Hırvatistan v. Sırbistan), Karar; UAD Raporları 2015, s. 3, bkz. Yargıç Bhandari'nin Muhalefet Şerhi, para. 28-31.

²⁷⁰ Bkz. <https://forensic-architecture.org/investigation/the-killing-of-hind-rajab>.

²⁷¹ Bkz. www.bbc.com/news/articles/cz9drj14e0lo.

²⁷² Bkz.

<http://www.aljazeera.net/news/2024/3/9/%D8%AA%D9%81%D8%A7%D8%B5%D9%8A%25%20D9%84-%D8%B9%D9%86-%D8%AA%D8%B5%D9%81%D9%8A%D8%A9-50-%D9%85%D8%AF%D9%86%D9%8A%D8%A7-%D8%A7%D9%84%D8%AC%D8%B2%25%20D9%8A%D8%B1%D8%A9-%D8%AA%D9%83%D8%B4%D9%81>.

²⁷³ Bkz. www.washingtonpost.com/world/2023/12/03/gaza-premature-babies-dead-nasr/.

²⁷⁴ Bkz. <https://x.com/IsraelArabic/status/1724371929413365779>; ve

<http://www.middleeasteye.net/news/israel-palestine-war-army-kills-elderly-taking-pr-photo-safe-corridor>.

²⁷⁵ Bkz. <https://theintercept.com/2024/02/14/gaza-nasser-hospital-evacuation-israel-prisoner/>.

²⁷⁶ Bkz. www.thejc.com/news/israel/netanyahu-vows-to-stick-to-the-goals-of-the-war-ovyu0l0s; ve www.brookings.edu/events/analyzing-israels-strategy-in-gaza/.

²⁷⁷ Bkz. www.nbcnews.com/news/world/american-hostages-hamas-gaza-kidnapped-rcna170170.

²⁷⁸ Bkz. www.theguardian.com/world/article/2024/jul/07/israeli-government-accused-of-trying-to-sabotage-gaza-ceasefire-proposals; [www.haaretz.com/israel-news/2024-07-10/ty-article-timeline/.premium/how-netanyahu-has-systematically-foiled-talks-to-release-hostages-from-hamas-captivity/00000190-9b91-d591-a7ff-fff341120000](http://www.haaretz.com/israel-news/2024-07-10/ty-articlehttp://www.haaretz.com/israel-news/2024-07-10/ty-article-timeline/.premium/how-netanyahu-has-systematically-foiled-talks-to-release-hostages-from-hamas-captivity/00000190-9b91-d591-a7ff-fff341120000timeline/.premium/how-netanyahu-has-systematically-foiled-talks-to-release-hostages-fromhttp://www.haaretz.com/israel-news/2024-07-10/ty-article-timeline/.premium/how-netanyahu-has-systematically-foiled-talks-to-release-hostages-from-hamas-captivity/00000190-9b91-d591-a7ff-fff341120000); [https://www.haaretz.com/israel-news/2024-09-05/ty-article/.premium/rattled-by-global-rebuke-netanyahu-scrambles-to-fend-off-charges-of-sabotaging-gaza-deal/00000191-c140-d2e0-a7d5-ddd270f10000](http://www.haaretz.com/israel-news/2024-09-05/ty-article/.premium/rattled-by-global-rebuke-netanyahu-scrambles-to-fend-off-charges-of-sabotaging-gaza-deal/00000191-c140-d2e0-a7d5-ddd270f1000009-05/ty-article/.premium/rattled-by-global-rebuke-netanyahu-scrambles-to-fend-off-charges-ofhttps://www.haaretz.com/israel-news/2024-09-05/ty-article/.premium/rattled-by-global-rebuke-netanyahu-scrambles-to-fend-off-charges-of-sabotaging-gaza-deal/00000191-c140-d2e0-a7d5-ddd270f10000); www.timesofisrael.com/gallanthttps://www.timesofisrael.com/gallant-tells-families-all-for-all-hostage-offer-phony-pushes-military-pressure/tells-families-all-for-all-hostage-offer-phony-pushes-military-pressure/; www.timesofisrael.com/no-doubt-netanyahu-preventing-hostage-deal-charges-ex-spokesman-ofhttps://www.timesofisrael.com/no-doubt-netanyahu-preventing-hostage-deal-charges-ex-spokesman-of-families-forum/families-forum/; www.timesofisrael.com/stop-sabotaging-hostage-families-slam-netanyahu-inhttps://www.timesofisrael.com/stop-sabotaging-hostage-families-slam-netanyahu-in-rallies-in-tel-aviv-jerusalem/rallies-in-tel-aviv-jerusalem/; www.bbc.com/news/articles/cp4wgqypwrxo; ve www.nbcnews.com/news/netanyahu-added-conditions-complicated-gaza-negotiations-officialshttp://www.nbcnews.com/news/netanyahu-added-conditions-complicated-gaza-negotiations-officials-say-rcna166503say-rcna166503.

Netanyahu da dâhil olmak üzere yüksek mevkili İsraili yetkililerin söz ve eylemleri,²⁷⁹ Gazze topraklarındaki kontrolü yeniden ele geçirmenin ve elde tutmanın rehinelerin salınmasından daha öncelikli hale geldiğini göstermektedir.²⁸⁰

VI. Bir Devlet bünyesindeki soykırım kastını anlamak

75. Soykırım sorumluluğu yalnızca bireylerin cezai sorumluluklarıyla sınırlı tutulamaz; bireyler usul güvenceleri sağlanarak ceza davalarında yargılanmalıdır. Mağdurların haklarının sanık faille ve onların hükûmetlerine sağlanan güvencelere tabi tutulması trajik bir ikilem teşkil etmektedir.²⁸¹ Dahası Devletin sorumluluğu kendi başına değerlendirilmelidir. Bir soykırım eylemi gerçekleştiği ve özel kasıt ortaya çıktığı zaman bu, soykırımın gerçekleştiğini göstermektedir. Bu, müdahale edilmesi gereken bir andır ki erken müdahale, insanlık tarihini lekeleyecek daha fazla vahşeti önlemenin tek yoludur.
76. Devlet sorumluluğu soykırımı yol açan eylem ve ihmalleri kapsamaktadır.²⁸² Devlete atfedilen eylemler yürütme, yasama, yargı veya devlet organları²⁸³ ile hükûmet yetkisine sahip tüzel kişiler²⁸⁴ tarafından yürütülen diğer görev ve eylemleri (*ultra vires* [yetki yasal kapsamını aşan eylemler] dâhil) kapsamaktadır.²⁸⁵ Buna bir Devletin emri ya da kontrolü altında hareket eden askeri personel ve bireyler²⁸⁶ veya Devletin kendisine ait olduğunu kabul ettiği eylemler de dâhildir.²⁸⁷ Bu tür eylemler bir bütün halinde değerlendirilmelidir.
77. Bir Devlet soykırımı önlemek, soykırım işlemek ve soykırımı cezalandırmakla yükümlüdür. UAD'ye göre Devletin soykırımı önleme yükümlülüğü, Devletin "ciddi bir soykırım riski"nin farkına vardığı veya makul olarak farkına varması gerektiği anda²⁸⁸ ve özellikle Devlet aygıtı içinde soykırım kastının oluştuğuna dair makul bir şüphenin oluşması üzerine ortaya çıkmaktadır. Devlet, soykırım ve buna bağlı doğrudan ve aleni tahrik, teşebbüs, yardım ve yataklık ve komplo suçlarını işlediğinden şüphelenilen kişiler hakkında soruşturma ve kovuşturma yapmakla yükümlüdür.²⁸⁹ Soykırım riskini bilme fakat bunu önlemek için eyleme geçmemek ya da bu hazırlık eylemlerinin faillerini cezalandırmamak soykırım kastının göstergesi olarak kabul edilmelidir.²⁹⁰
78. Otokratik yönetim sistemlerinde soykırımcı eylemleri engelleyecek denge ve denetleme mekanizmaları büyük ihtimalle ya yoktur ya da işlevsel değildir. Aksine hukukun üstün olduğunu iddia eden bir Devlette yasama, yürütme ya da yargı soykırımı dönüşebilecek aşırılıkları (genellikle başlı başına suç teşkil eden) zapt edebilmelidir. Devletin tüm organları kendi işlevlerini diğerlerinin, öncelikle yürütmenin aşırılıklarını denetlemek olarak görür. Hukukun üstünlüğü ilkesine dayanan bir Devlet aygıtının sonuçlarının ne olacağını bilerek bu yükümlülükleri yerine getirmemesi, devletin soykırım kastının

²⁷⁹ Bkz. http://www.huffingtonpost.co.uk/entry/israeli-government-spokesman-says-war-will-continue-even-if-all-hostages-are-released_uk_655db93ee4b0662eb43c2cf0

²⁸⁰ Bkz. www.gov.il/en/pages/event-press040924.

²⁸¹ *Soykırım Suçunun Önlenmesi ve Cezalandırılması Sözleşmesinin Uygulanması (Hırvatistan v. Sırbistan)*, Karar, UAD Raporları 2015, s. 3, bkz. Yargıç Cançado Trindade'nin Muhafif Görüşü, para. 145-146.

²⁸² Devletlerin uluslararası hukuka aykırı fiillerden doğan sorumluluğu, md. 2.

²⁸³ A.g.e., md. 4.

²⁸⁴ A.g.e., md. 5.

²⁸⁵ A.g.e., md. 7.

²⁸⁶ A.g.e., md. 8.

²⁸⁷ A.g.e., md. 11.

²⁸⁸ *Soykırım Suçunun Önlenmesi ve Cezalandırılması Sözleşmesinin Uygulanması (Bosna v. Hersek v. Sırbistan ve Karadağ)*, Karar, UAD Raporları 2007, s. 43, para. 431.

²⁸⁹ *Soykırım Suçunun Önlenmesi ve Cezalandırılması Sözleşmesi*, md. III (b)-III (d).

²⁹⁰ Eski Yugoslavya hakkında Uluslararası Mahkeme, *Savcı v. Karadžić*, Dava No. IT-95-5/18-T, Karar, 24 Mart 2016, para. 3425, 3433, 3514, 3520, 4866-4867, 6047 ve 6049.

belirlenmesinde değerlendirilmesi gereken eylem bütünselliğinin ayrılmaz bir parçası olarak görülmelidir.

79. Bir Devletin eylemleri ya da ihmalleri UAD'nin çıkarımları değerlendirirken dikkate aldığı dolaylı bir etken olan “soykırım işleme fırsatı”na sebep olabilir.²⁹¹ Yargı içtihatları ayrıca “yaşanan cezasızlık atmosferi”²⁹² ve “otoritelerin teşviki”nin soykırıma yol açan suçların olasılığını artırabileceğini kabul etmektedir.²⁹³
80. İhtiyatlı bir değerlendirmeye en azından UAD'nin 26 Ocak 2024 tarihli talimatlarının bu eyleme geçme görevini tetiklemesi gerektiği sonucuna ulaşılır. Divan, İsrail'e özellikle şu talimatları vermiştir:²⁹⁴
- Soykırım anlamına gelebilecek daha fazla eylemden kaçınma
 - Soykırıma teşviki önleme ve cezalandırma
 - İnsani yardıma izin verme
 - Delilleri muhafaza etme
 - Kararın uygulanması için atılan adımların ayrıntılarını içeren bir raporu bir ay içinde Divana sunma
81. Bunun yerine, işbu raporun III. bölümünde gösterildiği üzere artan soykırıma teşvik eşliğinde, Batı Şeria'ya ciddi bir yayılma riskiyle beraber soykırımcı şiddet Gazze'de devam etmiştir. Cezalandırmak bir yana, hiç kimse soruşturulmamış ve kovuşturulmamıştır. Divan geçici tedbirleri yayımladıktan hemen sonra İsrail, UNRWA'ya karşı Gazze'deki insani yardım için gerekli olan kırılğan yaşam hatlarını tehlikeye atan asılsız bir kampanya başlatmıştır.²⁹⁵ Müteakip örnekler Devletin çeşitli kollarının Devletin kastını oluşturmaya nasıl katıldığına dair bir genel görüntü sunmaktadır:
- (a) Siyasi-askerî liderlik tarafından yapılan açıklamalar hem doğrudan kastın delili hem de kastın çıkarsanabileceği eylem bütünselliğinin bir parçası olarak değerlendirilmelidir. Güney Afrika'nın titizlikle belgelediği gibi²⁹⁶ İsrail liderliğinin en üst düzeyindeki emirler Gazze'deki soykırımın işaretidir. Bu soykırımcı ifadeler ve kışkırtmalar geçtiğimiz yıl boyunca aralıksız devam etmiş ve askerî yapının tüm düzeylerinde yankı bulmuştur. İsraili yetkililerin acımasız soykırım kışkırtmaları, yok edici şiddetin “normalleşmesi”ni hızlandırmıştır;
- (b) İsrail'in Güvenlik ve Savaş Kabinelerinin üyeleri ile diğer bakanlar, bu tür soykırımcı açıklamalarda bulunmuş ve bakanlık sorumluluklarını kullanarak sözlerini uygulamaya koymuş, Gazze'de aç bırakma, insani yardımların engellenmesi ve yıkıma

²⁹¹ *Soykırım Suçunun Önlenmesi ve Cezalandırılması Sözleşmesinin Uygulanması (Hırvatistan v. Sırbistan)*, Karar, UAD Raporları 2015, s. 3, para. 431-437.

²⁹² Eski Yugoslavya hakkında Uluslararası Mahkeme, *Savcı v. Zdravko Tolimir*, Dava No. IT-05-88/2-T, Karar, 12 Aralık 2012, para. 1150.

²⁹³ Ruanda hakkında Uluslararası Ceza Mahkemesi, *Savcı v. Clement Kayishema ve Obed Ruzindana*, Dava No. ICTR-95- 1-T, Karar, 21 Mayıs 1999, para. 290. Ayrıca bkz. Eski Yugoslavya için Uluslararası Mahkeme, *Savcı v. Radislav Krstić*, Dava No. IT-98-33-A, Temyiz Kararı, 19 Nisan 2004, para. 13 ve 148-149 ve Eski Yugoslavya hakkında Uluslararası Mahkeme, *Savcı v. Karadžić*, Dava No. IT-95-5/18-T, Karar, 24 Mart 2016, para. 6047.

²⁹⁴ *Soykırım Suçunun Önlenmesi ve Cezalandırılması Sözleşmesi'nin Gazze Şeridi'nde Uygulanması (Güney Afrika v. İsrail)*, Karar, 26 Ocak 2024, UAD Raporları 2024, para. 86.

²⁹⁵ Bkz. <http://www.ohchr.org/en/press-releases/2024/02/states-must-reinstate-and-strengthen-support-unrwa-amid-unfolding-genocide>

²⁹⁶ Bkz. [S/2024/419](https://www.ohchr.org/en/press-releases/2024/02/states-must-reinstate-and-strengthen-support-unrwa-amid-unfolding-genocide); ve [A/HRC/55/73](https://www.ohchr.org/en/press-releases/2024/02/states-must-reinstate-and-strengthen-support-unrwa-amid-unfolding-genocide), para. 50.

yol açacak yaşam koşullarının oluşturulması gibi çeşitli soykırım eylemlerine izin vermişlerdir;²⁹⁷

(c) Knesset [İsrail'in yasama organı], Hükûmeti tamamen desteklemiş ve Filistinlilerle ilgili tamamen insandışılaştırıcı tartışmalar için bir platform sunmuştur. Başkan Vekili 8 Ekim 2023'te, "Artık hepimizin ortak bir hedefi var: Gazze Şeridi'ni yeryüzünden silmek" açıklamasında bulunmuştur.²⁹⁸ Knesset olağanüstü hal kanunlarını kabul etmiş,²⁹⁹ değişiklikleri ve *Yasadışı Savaşçıların Tutuklanması Yasası*'ni tekrar tekrar uzatmış, böylece Filistinli tutuklulara daha da kötü koşulların dayatılmasını kolaylaştırmıştır;³⁰⁰ Filistinli tutuklulara yönelik tecavüz de dâhil olmak üzere işkenceyi (aşağılayıcı bir şekilde "Nukhba" olarak adlandırılır) onamış³⁰¹ ve ordu ile koloni genişlemesi için hazırlanan bütçeyi onaylamıştır.³⁰² Temmuz 2024'te Knesset iki devletli çözüm aleyhinde oy kullanmıştır;³⁰³

(d) Başsavcılık; savaş suçları, işkence ve aç bırakma gibi soykırımı hazırlık niteliğindeki ve soykırım ile ilişkilendirilen eylemleri soruşturmamış ve kovuşturmamış,³⁰⁴ soykırım kışkırtmalarına karşı geçici tedbirleri uygulamamış,³⁰⁵ Filistin direnişine destek veren "kışkırtıcı" kişileri ise takip etmiştir.³⁰⁶ Bu, UAD'nin tanıdığı ve uzun süredir devam eden cezasızlık ortamını desteklemekte ve pekiştirmektedir;³⁰⁷

(e) Yargı yaklaşık 12 aydır suç teşkil eden eylemlere ve idari aşırılıkları sınırlamada ya da herhangi bir hesap verme yükümlülüğünün ifasını sağlamada başarısız olmuş, böylece esasında kamu yetkilileri, askerî personel ve yerleşimcilere cezasızlık sağlamıştır.³⁰⁸ Mahkemeler Filistin hapisane koşulları ile ilgili bir dilekçeyi reddetmiş³⁰⁹ ve Gazze'ye medya erişimiyle ilişkili bir başvuruyu kabul etmemiştir.³¹⁰ UAD'nin geçici tedbir kararını müteakiben, Yüksek Mahkeme Mart 2024'te³¹¹ Gazze'ye insani yardıma

²⁹⁷ Örn. bkz. www.timesofisrael.com/liveblog_entry/israel-cuts-electricity-supply-to-gaza/; ve <https://oxfamlibrary.openrepository.com/bitstream/10546/621609/1/bp-water-war-crimes-180724-en.pdf>, s. 15–16.

²⁹⁸ Bkz. www.bbc.com/news/articles/cze5w2wd4x0o.

²⁹⁹ Bkz. <https://en.idi.org.il/articles/51115>; ve www.knesset.tv/parliament/1307/61096/.

³⁰⁰ Bkz. www.btselem.org/sites/default/files/publications/202408_welcome_to_hell_eng.pdf, s. 31–32.

³⁰¹ Bkz. <https://x.com/ireallyhateyou/status/1817904053462196523>; ve www.aljazeera.com/news/2024/7/29/israeli-far-right-politicians-protest-arrest-of-soldiers-suspected-of-abuse.

³⁰² Bkz. www.gov.il/BlobFolder/reports/seder-gov120424/he/Seder_Gov_n563-140124.pdf; www.gov.il/BlobFolder/reports/seder-gov120424/he/Seder_Gov_n563-140124.pdf; ve www.aljazeera.com/news/2024/1/16/israels-new-15bn-war-budget-whats-it-for-and-what-gets-cut.

³⁰³ Bkz. <https://main.knesset.gov.il/EN/News/PressReleases/Pages/press18724w.aspx>.

³⁰⁴ Bkz. https://hamoked.org/files/2024/1666540_eng.pdf, s. 29;

<http://www.aljazeera.com/opinions/2024/7/16/israeli-courts-cannot-and-will-not-prosecute-israels-war-crimes>; <https://www.crisisgroup.org/middle-east-north-africa/east-mediterranean-mena-israel/palestine/246-stemming-israeli-settler-violence>; ve www.adalah.org/en/content/view/11095.

³⁰⁵ *Soykırım Suçunun Önlenmesi ve Cezalandırılması Sözleşmesi'nin Gazze Şeridi'nde Uygulanması (Güney Afrika v. İsrail)*, Karar, 26 Ocak 2024, UAD Raporları 2024, para. 86 (3).

³⁰⁶ Bkz. www.gov.il/en/pages/news-26-11.

³⁰⁷ *İsrail'in Doğu Kudüs de dâhil olmak üzere İşgal Altındaki Filistin Topraklarındaki Politika ve Uygulamalarından Kaynaklanan Hukuki Sonuçlar, İstisnâ Mütalaa*, 19 Temmuz 2024, UAD Raporları 2024, para. 150-154. Ayrıca bkz. A/ HRC/39/CRP.2, para. 1423.

³⁰⁸ Bkz. www.btselem.org/sites/default/files/publications/202408_welcome_to_hell_eng.pdf, s. 115–116; ve <https://s3.eu-west-1.amazonaws.com/files.yesh-din.org/FFAmechanism/YeshDin+Mechanism.pdf>.

³⁰⁹ İsrail, Yüksek Adalet Divanı, İsrail'de Sivil Haklar Derneği v. Savunma Bakanı ve Diğerleri Dava No. HCJ 7753/23, Karar, 23 Kasım 2011; www.btselem.org/sites/default/files/publications/202408_welcome_to_hell_eng.pdf, s. 115–116.

³¹⁰ Bkz. <http://www.ifj.org/media-centre/news/detail/article/israel-ifj-calls-on-the-israeli-government-to-lift-ban-on-foreign-media-to-enter-gaza>

³¹¹ Bkz. <https://gisha.org/en/aid-access-now/>.

ilişkin bir dilekçe ile işkence ve tutukluluk koşulları ile ilgili başka dilekçelere bakmayı kabul etmiştir.³¹² Fakat herhangi bir kişi ya da kurum sorumlu tutulmamıştır;

(f) İsrail medyasının bu soykırımı kışkırtmadaki kontrolsüz soykırımcı ortamı beslemeye yardımcı rolü diğer bağlamlarda olduğu gibi yargısal olarak incelenmelidir.³¹³ Onlarca yıl Filistinlilerin insandışlaştırılmasını şiddetlendiren³¹⁴ medya, soykırım savunucularını ve onların vahşetini meşrulaştıran tartışmalara yer vermiş³¹⁵ ve gerçekleri İsrail halkından saklamıştır. Ağır askerî sansür,³¹⁶ 111 Filistinli muhabirin öldürülmesi, yabancı muhabirlerin Gazze'ye girmesine izin verilmemesi³¹⁷ ve İsrail ile Batı Şeria'daki Al Jazeera ofislerinin zorla kapatılması³¹⁸ da dâhil devletin eylemleri durumu kötüleştirmiştir.³¹⁹ Öte yandan İsraili düzenleyici kurumlar, soykırımcı ifadeleri kullanan veya bunları yayanlara karşı ne yayın lisanslarını iptal etme yetkilerini kullanmış ne de mali yaptırımlar uygulamıştır.³²⁰

82. İsrail Devleti Filistinlilerin yok edilmesi hedefine dayanmaktadır; devletin tüm siyasi sistemi bu hedefe yöneliktir. Devlet yapıları tarih boyunca Filistinlilerin baskı altına alınmasının mimarlığını yapmıştır;³²¹ şimdi ise koruyucu bir işlev görmeyen kurumları hep beraber mevcut felaketin akışını hızlandırmaktadır.

VII. Sonuçlar

83. **Gazze soykırımı öngörülen ve İsrail yönetimi altındaki diğer Filistinlilere de yayılma riski taşıyan bir trajedidir. Kuruluşundan beri İsrail işgal altındaki nüfusa nefret edilen bir yük ve yok edilmesi gereken bir tehdit gibi davranmış ve nesiller boyunca milyonlarca Filistinliyi gündelik aşağılanmalara, toplu katliamlara, toplu tutuklamalara, zorla yerinden edilmelere, ırk ayrımcılığına ve apartheida tabi tutmuştur. “Büyük İsrail” hedefinde ilerlemek, yerli Filistinli nüfusunu yok etme tehdidini taşımaktadır.**

84. **“Meşru müdafaa” olarak yapılan bir savaş olduğuna dair yanlış söylemlerin arkasına gizlenen İsrail’in soykırımcı eylemleri, İsrail’in eski Mandater Filistin’in tamamı üzerinde egemenlik kurma yönündeki siyasi emellerini ilerletmek amacıyla, Filistinlileri (halk bütünselliği) yaşadıkları tüm topraklarda (toprak bütünselliği) ortaklaşa hedef olarak gerçekleştirdiği çok sayıda eylem (eylem bütünselliği) daha geniş bir bağlamda düşünülmelidir. Bugün, Filistinlilerin soykırımı bir amaca ulaşma aracı olarak görülmektedir: Filistinlilerin kimliklerinin ayrılmaz bir parçası olan ve İsrail’in yasadışı ve açıkça arzuladığı topraklardan tamamen çıkarılması ya da ortadan kaldırılması amacı.**

³¹² Bkz. www.btselem.org/sites/default/files/publications/202408_welcome_to_hell_eng.pdf, s. 115–116.

Örn. bkz. İsrail, Yüksek Adalet Divanı, *İsrail’de Sivil Haklar Derneği v. Savunma Bakanı ve Diğerleri*, Dava No. HCJ 4268/24; İsrail, Yüksek Adalet Divanı, *İsrail’de Sivil Haklar Derneği v. Hükümet*, Dava No. HCJ 1357/24. Bkz. https://www.acri.org.il/post/_992 (İbranice).

³¹³ Ruanda Uluslararası Ceza Mahkemesi, *Savcı v. Ferdinand Nahimana ve Diğerleri*, Dava No. ICTR-99-52-T, Karar, 3 Aralık 2003.

³¹⁴ Raz Segal ve Luigi Daniele, “Gaza as twilight of Israel Exceptionalism: holocaust and genocide studies from unprecedented crisis to unprecedented change”, *Journal of Genocide Research* (Mart 2024), s. 1–2.

³¹⁵ [S/2024/419](https://www.972mag.com/israeli-military-censor-media-2023/), ek I, para. 18-26.

³¹⁶ Bkz. www.972mag.com/israeli-military-censor-media-2023/; and <https://theintercept.com/2023/12/23/israel-military-idf-media-censor/>.

³¹⁷ Bkz. <https://cpj.org/2024/09/journalist-casualties-in-the-israel-gaza-conflict/>.

³¹⁸ Bkz. <https://main.knesset.gov.il/EN/News/PressReleases/Pages/press1424t.aspx>.

³¹⁹ Bkz. <https://cpj.org/2024/09/israeli-forces-raid-al-jazeeras-west-bank-office-issue-45-day-ban-on-its-journalism/>

³²⁰ Bkz. www.gov.il/en/departments/units/moatsa.

³²¹ Bkz. <https://s3.eu-west-1.amazonaws.com/files.yesh-din.org/FFAmechanism/YeshDin+Mechanism.pdf>.

85. İsraili liderlerin açıklama ve eylemleri soykırımcı kasıt ve eylemi yansıtmaktadır; İncil'deki Amalek öyküsünü sıkça "Gazzelilerin" yok edilmesini, Gazze'nin imhasını ve şiddet yoluyla Filistinlilerin yerinden edilmesini meşrulaştırmak için kullanmışlar, böylece Filistinlileri bir bütün olarak meşru hedefler haline getirmişlerdir.
86. Fail olarak açıkça tespit edilen bireyler hakkında kovuşturma başlatılmalıdır. Fakat Filistin halkının yıkımına yol açabilecek eylemler yoluyla soykırımcı şiddeti tasarlayan, dile getiren ve gerçekleştiren yapı tüm Devlet aygıtıdır. Bu sona ermeli; Soykırım Sözleşmesi'nin tamamen uygulanmasını ve Filistinlilerin tamamen korunmasını sağlamak için acil eylem gerekmektedir.
87. Bu devam eden soykırım, hiç şüphe yok ki İsrail'e tanınan istisnai statünün ve uzun süreli cezasızlığın bir sonucudur. İsrail sistematik ve bariz bir şekilde Güvenlik Konseyi kararları ve UAD emirleri de dâhil uluslararası hukuku ihlal etmiştir. Bu, İsrail'in kibrini ve uluslararası hukuka başkaldırısını cesaretlendirmiştir. UCM Savcısının uyardığı gibi "Eğer yasayı eşit bir şekilde uygulamaya yönelik istekliliğimizi göstermezsek ve yasanın seçici bir şekilde uygulandığı görülürse, yasanın tamamen çöküşünün koşullarını oluşturmuş oluruz. Bu, işbu vahim anda yüzleştığımız gerçek risktir."
88. Dünya, ilk kez bir yerleşimci-sömürgeci soykırımını canlı yayında izlerken siyasi çıkarların sebep olduğu yaraları yalnızca adalet iyileştirebilir. Bu kadar çok hayatın mahvedilmesi, insanlığın ve uluslararası hukukun savunduğu her şeye karşı bir hakarettir.

VIII. Tavsiyeler

89. Mevcut soykırım Filistin'deki yüz yıllık yok edici yerleşimci sömürgecilik projesinin bir parçasıdır; uluslararası sistem ve insanlık için kara bir lekedir; sonlandırılmalı, soruşturulmalı ve kovuşturulmalıdır.
90. Özel Raportör, tüm Devletlere, Soykırım Sözleşmesi ve Cenevre Sözleşmeleri'nin sürekli ihlalinin risklerinin ciddi olması nedeniyle gereken özeni gösterme yükümlülüklerini yerine getirmeleri konusunda yasal yükümlülüklerini hatırlatmakta ve Devletleri, ister tek başlarına ister Birleşmiş Milletler de dâhil olmak üzere diğer Devletlerle birlikte hareket halinde, bu riski azaltmak için ellerinde hangi vasıta ve araçların bulunduğunu düşünmeye ve acilen kamuoyuna açık bir tespitte bulunmaya; kamuoyuna ve uluslararası topluma attıkları adımları ve nedenlerini açıklamaya çağırılmaktadır.
91. Özel Raportör, yukarıda belirtilen yükümlülüklere uygun olsun ya da olmasın, Üye Devletlerin şunları yapmasında ısrar etmektedir:
 - (a) Tüm siyasi baskı araçlarını kullanarak – tam bir silah ambargosu ve yaptırımlarla başlayarak – İsrail'in Filistinlilere yönelik saldırıyı durdurmasını, ateşkesi kabul etmesini ve UAD'nin 19 Temmuz 2024 tarihli İstişari Görüşü doğrultusunda işgal altındaki Filistin topraklarından tamamen çekilmesini sağlamak;
 - (b) Resmi olarak İsrail'i bir apartheid devleti ve uluslararası hukukun ısrarcı bir ihlalcisi olarak tanıyıp Filistin'deki durumu ele almak için Apartheide Karşı Özel Komiteyi tekrar aktif hale getirmek ve İsrail'i Birleşmiş Milletler Şartı'nın 6. maddesi uyarınca üyeliğinin askıya alınması olasılığıyla ilgili uyararak;
 - (c) İşgal altındaki Filistin toprakları boyunca uluslararası koruyucu varlığın konuşlandırılmasını desteklemek;

(d) Uluslararası insan hakları ve mülteci hukukuna uygun şekilde, geri dönüş haklarını tam olarak koruyarak Gazze dışına yerinden edilmiş Filistinliler için koruyucu bir çerçeve hazırlamak;

(e) Soykırım ve apartheid dâhil olmak üzere suç oluşturan eylemlerin bağımsız ve kapsamlı bir şekilde soruşturulmasını sağlamak, bu suçları işlediklerinden şüphelenilenler hakkında ilgili tüm yan suçlar dâhil olmak üzere, ulusal mahkemelerde evrensel yargı yetkisini uygulamak,

(f) Askerler, paralı askerler ve yerleşimciler de dâhil işgal altındaki Filistin topraklarındaki suçlara karışan tüzel kişileri ve çifte vatandaşları soruşturmak ve kovuşturmak;

(g) Gazze'ye engelsiz insani yardım ve UNRWA'nın tam olarak finanse edilmesini, tesislerine ve personeline yönelik saldırılara ve iftira niteliğindeki karalama kampanyaları dâhil her türlü tehdide karşı korunmasını ve tüm alanlardaki görevlerine devam etmesini sağlamak.

92. Özel Raportör UCM Savcısına İsrail tarafından işlenen soykırım ve apartheid suçları ile bu raporda adı geçen diğer önemli kişileri soruşturması için çağrıda bulunmaktadır.
93. Özel Raportör, Doğu Kudüs de dâhil olmak üzere İşgal Altındaki Filistin Toprakları ve İsrail'e ilişkin Bağımsız Uluslararası Soruşturma Komisyonu'nu, İsrail vatandaşı olanlar ve mülteciler de dâhil olmak üzere tüm Filistinlilere yönelik İsrail'in yok etme kastı ve uygulamalarının daha geniş bağlamını (üçlü mercekleme testi) ve son soykırım eylemlerini incelemeye çağırılmaktadır.